

MOKSLINIAIS TYRIMAIS IR INOVACIJOMIS GRINDŽIAMAS EUROPOS REGIONŲ KONKURENCINGUMAS

EUROPOS SĄJUNGOS TEIKIAMŲ MOKSLINIŲ TYRIMŲ IR INOVACIJŲ FINANSAVIMO GALIMYBIŲ PRAKTINIS VADOVAS

TURINYS

1. KAIP GAUTI PARAMĄ MOKSLINIŲ TYRIMŲ, INOVACIJŲ IR VERSLUMO IDĖJOMS?	6
1.1. Idėjų plėtojimo struktūra	6
1.2. Priemonės ir finansavimo galimybės.....	7
1.3. Kur gauti patarimą	8
2. KELIAS ATITINKAMŲ FINANSAVIMO IŠTEKLIŲ LINK („KELIAS IŠ LABIRINTO“)	10
2.1. Vadovo tikslas	10
2.2. Kontrolinis sąrašas	10
2.3. Rezultatų kortelė.....	10
3. KAIP APJUNGTI SKIRTINGAS PRIEMONES	12
3.1. ES finansavimo šaltinių derinimas: žaidimo taisyklės.....	12
3.2. Kompleksinio finansavimo scenarijai.....	13
3.3. Kaip nustatyti ir pasinaudoti kompleksinio finansavimo galimybėmis	15
4. NACIONALINIŲ IR REGIONINIŲ INSTITUCIJŲ VAIDMUO	16
ES INOVACIJŲ IR MOKSLINIŲ TYRIMŲ FINANSAVIMO KONTROLINIS SĄRAŠAS	19
1 PRIEDAS. 7-OJI MOKSLINIŲ TYRIMŲ BENDROJI PROGRAMA.....	39
1. Glaustai: kas tai?	39
2. Programos struktūra.....	39
3. Finansavimo schemas.....	41
4. Finansavimo dydis.....	42
5. Kas gali teikti paraiškas?	42
6. Paraiškų teikimo tvarka	45
2 PRIEDAS. KONKURENCINGUMO IR INOVACIJŲ BENDROJI PROGRAMA.....	47
1. Glaustai: kas tai?	47
2. Programos struktūra.....	47
3. Pagrindinės finansavimo schemas	48
3.1. Bendrijos finansinės priemonės, skirtos MVĮ	48
3.2. Bandomieji ir pateikimo rinkai projektai.....	48
3.3. Politikos analizė, plėtra, koordinavimo, porinės veiklos, geriausios praktikos mainai ir teminiai tinklai.....	49
4. Finansavimo dydis.....	49
5. Kas gali teikti paraiškas?	49
6. Paraiškų teikimo tvarka	50
3 PRIEDAS. STRUKTŪRINIAI FONDAI – SANGLAUDOS POLITIKA	51
1. Glaustai: kas tai?	51
2. Struktūra.....	51
3. Finansavimo dydis.....	53
4. Kas gali teikti paraiškas?	54
5. Paraiškų teikimo tvarka	54
4 PRIEDAS. NAUDINGI INFORMACIJOS ŠALTINIAI.....	56
5 PRIEDAS. REZULTATŲ KORTELĖ	59

Teisinis pranešimas

Nei Europos Komisija, nei jokie kiti Komisijos vardu veikiantys asmenys nėra atsakingi už šiame vadove pateiktos informacijos panaudojimą.

Šio vadovo, o ypač kontrolinio sąrašo ir rezultatų kortelės priemonių, tikslas yra palengvinti prieigą prie atitinkamos informacijos pagal potencialių paramos gavėjų poreikius.

Vadovas neįpareigoja Europos Komisijos ar kitos institucijos suteikti finansinę paramą.

Manoma, kad potencialūs paramos gavėjai sutinka ir laikosi tiksliai nustatytų taisyklių, reglamentuojančių kiekvieną finansinės paramos formą, kuri juos gali dominti ir apie kurią atitinkamos informacijos galima rasti pasinaudojus 4 priede pateiktomis nuorodomis.

Kilus ginčams dėl šio vadovo teksto turinio, autentišku laikomas tekstas anglų kalba. Vadovo tekstui taikoma autorių teisių apsauga. Vadovo turinio negalima naudoti jokiuose kituose dokumentuose ar žiniasklaidoje be Komisijos leidimo.

Pranešimo tekstas paskutinį kartą atnaujintas 2009 m. vasario 6 d.

ĮVADAS

Žinių ekonomika, kurioje pagrindinis dėmesys skiriamas išsilavinimui, moksliniams tyrimams, technologijų plėtrai, inovacijoms ir verslumui, yra atnaujintos partnerystės ekonomikos augimui ir darbo vietų kūrimui skatinti programos esmė. Šia programa siekiama plėtoti Europos ekonomiką ir užtikrinti jos gyventojų gyvenimo kokybę,

Laisvos ekonomikos sąlygomis verslo konkurencingumas priklauso nuo sugebėjimo kurti didelę pridėtinę vertę turinčias prekes ir paslaugas. Todėl ES atsakas į globalizaciją yra perėjimas prie inovacijomis grindžiamo augimo. Moksliniai tyrimai ir naujovės taip pat gali pasiūlyti sprendimus, kaip įveikti didžiulius iššūkius, tokius kaip energetinis saugumas, klimato kaita, aplinkos degradavimas, pažeidžiamų gyventojų grupių atskirtis, gyventojų senėjimas ir negalia, visuotinės grėsmės sveikatai ir demografiniai pokyčiai, su kuriais susiduria mūsų žemynas ir visas pasaulis.

Bendrijos lygmeniu Europos Sąjungoje taikomos trys pagrindinės paramos priemonės moksliniams tyrimams ir inovacijoms remti: Struktūrinių fondų ir Sanglaudos fondo lėšomis finansuojama sanglaudos politika, Mokslinių tyrimų bendroji programa bei Konkurencingumo ir inovacijų bendroji programa. 2007 m. Europos Komisija paskelbė savo poziciją dėl Moksliniais tyrimais ir inovacijomis grindžiamų Europos regionų konkurencingumo¹ bei paragino valstybes nares ir regionus veiksmingiau naudotis esamomis finansavimo priemonėmis. Šie klausimai susiję su daugeliu Europos Komisijos sferų, tokių kaip ekonomika, užimtumo politika, energetika, transportas, žemės ūkis, aplinkos apsauga ir informacinė visuomenė, kurie viršija programų ribas, už kurias mes esame atsakingi. Mes ir visi mūsų kolegos tikimės, kad siūlomos idėjos padės pakeisti požiūrį, gerokai daugiau dėmesio skiriant įvairių ES fondų optimaliam panaudojimui ir jų deriniams. Mes tikimės aktyvaus valstybių narių ir regionų bendradarbiavimo siekiant šio tikslo.

Šio praktinio vadovo tikslas padėti potencialiems mūsų programų paramos gavėjams rasti būdą, kaip pasinaudoti minėtomis trimis finansavimo priemonėmis ir pasirinkti tinkamiausią finansavimo schemą. Praktiniame vadove glaustai aprašomi minėti trys finansavimo šaltiniai, paaiškinama, kaip juos galima derinti praktikoje ir pateikiami pasiūlymai politikos formuotojams, kaip sukurti mechanizmus, kurie padėtų koordinuotai pasinaudoti minėtais finansavimo šaltiniais, nacionaliniame ir regioniniame lygmenyse.

Praktinis vadovas parengtas padedant ir kartu su mūsų kolegomis komisarais Mariann Fisher Boel (žemės ūkis ir kaimo plėtra), Viviane Reding (informacinė visuomenė ir žiniasklaida), Andris Pieļbāgs (energetika), Joe Borg (žuvininkystė ir jūriniai reikalai), Vladimir Špidla (užimtumas, socialiniai reikalai ir lygios galimybės) bei Antonio Tajani (transportas), kurie kartu su mumis atsakingi už šiame vadove aprašomas finansavimo priemones. Visi kartu mes tikimės, kad šis vadovas visų pirma bus praktiškas ir parankus jo skaitytojams. Vadovo tikslas yra suteikti potencialiems ES mokslinių tyrimų ir inovacijų finansinės paramos gavėjams pagrindinės informacijos, kurios jiems reikia, kad galėtų pasinaudoti šia finansine parama.

Danuta Hübner

**EK Regioninės politikos
komisarė**

Janez Potočnik

**EK Mokslo ir mokslinių
tyrimų komisaras**

Günter Verhaugen

**EK vicepirmininkas,
Įmonių ir pramonės komisaras**

¹ KOM(2007) 474, 2007.8.16

1. KAIP GAUTI PARAMĄ MOKSLINIŲ TYRIMŲ, INOVACIJŲ IR VERSLUMO IDĖJOMS?

- Ar esate mokslininkas ar tyrėjas, turintis idėjų dėl mokslinių tyrimų ar inovacinių projektų?
- Ar Jums reikia patobulinti įgūdžius ar patobulinti Jūsų mokslinių tyrimų organizacijos gebėjimus?
- Ar Jūs esate novatoriškas verslininkas, norintis vykdyti tiriamąją ar inovacinę veiklą?
- Ar jau dalyvaujate komercinėje inovacinėje veikloje, susijusioje ar nesusijusioje su moksliniais tyrimais ir plėtra?
- Ar esate klasterio vadovas, siekiantis internacionalizuoti klasterį ar paversti jį labiau inovaciniu?
- Ar esate regiono inovacinės politikos formuotojas, informacijos specialistas ar mokslinių tyrimų programos vadovas ir norite pasidalinti geros praktikos pavyzdžiais su kitais šia veikla užsiimančiais asmenimis kitose ES valstybėse narėse?

ES lygmenyje galite rasti nemažai finansavimo galimybių, kurios padės įgyvendinti jūsų planus. Šio vadovo tikslas yra paaiškinti, kaip gauti reikiamos informacijos apie finansavimo galimybes (rasti kelią „labirinte“) ir optimaliai pasinaudoti atskirų priemonių ar jų derinių siūlomomis galimybėmis.

1.1. Idėjų plėtojimo struktūra

Akivaizdu, kad pirmasis žingsnis priklauso nuo jūsų. Turite gerai apgalvoti savo idėjas ir parengti aiškų savo pasiūlymo planą. Atminkite, kad proceso pagrindas turėtų būti jūsų idėja, o ne finansavimo lėšos, kuriomis galima pasinaudoti.

Apskritai, suskirstykite savo idėjas į tris plačias kategorijas:

1. Jūs norite suformuoti ar sustiprinti savo organizacijos mokslinių tyrimų gebėjimus, įskaitant mokymų pagalbą, arba ketinate atlikti mokslinius tyrimus, siekiant gauti naujų žinių.
2. Jūs domitės inovacijomis technologijų perdavimo, prieigos prie rizikos kapitalo ar verslo ir inovacijų rėmimo paslaugų srityje. Jūs norite kurti naujus ar patobulintus produktus ir paslaugas arba atnaujinti savo gamybos procesą, organizacijos ir (arba) rinkodaros strategiją.
3. Jūs norite vykdyti įmonės plėtrą, pavyzdžiui, steigiant inovacinę bendrovę, plečiant ar internacionalizuojant vykdomą verslo veiklą ar kuriant naują verslo ir technologijų partnerystę.

Toks idėjų suskirstymas padeda susikoncentruoti ties tikraisiais poreikiais, o kuo aiškiau bus apibrėžti jūsų poreikiai, tuo lengviau bus rasti jums tinkamas priemones.

1.2. Priemonės ir finansavimo galimybės

Kai susidarysite aiškų vaizdą, ko jūs siekiate, galite pradėti svarstyti, kuri iš trijų pagrindinių ES finansavimo priemonių – 7-oji bendroji mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir demonstracinės veiklos programa ir Europos atominės energijos bendrijos (EURATOMAS) 7-oji branduolinių tyrimų ir mokymo veiklos bendroji programa (7BP), Konkurencingumo ir inovacijų bendroji programa (KIP) ir Struktūriniai fondai (SF) – gali pasiūlyti jums reikalingą pagalbą. Be to, paramą inovacinėms investicijoms į žemės ūkį, miškininkystę, maisto pramonę kaimo vietovėse taip pat teikia Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai (EŽŪFKP)², o žuvininkystės srityje paramą teikia Europos žuvininkystės fondas (EŽF). Jums gali tikti viena ar kelios minėtos priemonės, priklausomai nuo mokslinės tiriamosios ir (arba) inovacinės veiklos, su kuria susijusi jūsų idėja. Be finansavimo, šios priemonės gali būti jums naudingos kitais būdais, pavyzdžiui, bendradarbiavimas tinkle arba galimybė pasinaudoti informacija ir kitomis teikiamomis paslaugomis.

Moksliniai tyrimai: 7-oji bendroji mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir demonstracinės veiklos programa ir Europos atominės energijos bendrijos (EURATOMAS) 7-oji branduolinių tyrimų ir mokymo veiklos bendroji programa (7BP)³

EK 7BP, kurios finansavimui 2007–2013 m. numatytas daugiau kaip 50 mlrd. eurų biudžetas, yra ES priemonė, specialiai skirta remti mokslinius tyrimus ir plėtrą. Lėšos yra numatytos mokslinių tyrimų, technologijų plėtros ir demonstracinių projektų, atrinktų konkurso būdu, remiantis projektų paraiškų nepriklausomų ekspertų vertinimais, daliniam finansavimui. Parama gali būti suteikta bendradarbiaujantiems ir individualiems mokslinių tyrimų projektams bei mokslinių tyrimų įgūdžių ir gebėjimų plėtrai. Vykdoma nuo 9-ojo dešimtmečio, tęstinė Bendroji mokslinių tyrimų programa suvaidino vieną pagrindinių vaidmenų daugia-dalykių mokslinių tyrimų ir tarpvalstybinio bendradarbiavimo mokslinių tyrimų ir plėtros veiklų srityje Europoje ir už jos ribų. Euratomo 7BP finansavimui 2007–2011 m. numatytas tikslinis 2,75 mlrd. eurų biudžetas, skirtas taikomųjų mokslinių tyrimų ir mokymų veiklos sintezės energijos, branduolių skilimo ir radiacinės apsaugos srityse.

Inovacija: Konkurencingumo ir inovacijų bendroji programa (KIP)

Konkurencingumo ir inovacijų bendrosios programos tikslas – skatinti Europos įmonių konkurencingumą. Šios programos finansavimui 2007–2013 m. skirtas daugiau kaip 3,6 mlrd. eurų biudžetas. Specialios KIP programos skatina inovacijas (įskaitant ekoinovacijas), verslo paramos paslaugas regionuose ir geresnę prieigą prie finansavimo, daugiausiai dėmesio skiriant mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVI), didesnę informacinių ir ryšių technologijų (IRT) populiarumą ir naudojimą, padeda ugdyti informacinę visuomenę ir skatina didesnę energijos iš atsinaujinančių šaltinių vartojimą bei energijos efektyvumą.

Sanglaudos politika: Struktūriniai fondai ir sanglaudos fondas (SF)

Struktūrinių fondų (Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) ir Europos socialinio fondo (ESF) bei Sanglaudos fondo⁴ tikslas yra stiprinti ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą, mažinant regionų ir valstybių narių išsivystymo lygio skirtumus. Aptarę su Komisija ir

² EŽŪFKP paramos teikimo taisyklės ir mechanizmai yra panašūs kaip ir Struktūrinių fondų.

³ Šiame vadove 7BP reiškia abi bendrąsias programas kartu, o EK 7BP ir Euratomas 7BP, jei to reikia, reiškia kiekvieną programą atskirai.

⁴ Siekiant supaprastinti šio vadovo tekstą, laikoma, kad Struktūriniai fondai apima Sanglaudos fondą, kadangi šių fondų diferencijavimas apskritai nėra aktualus galutiniams paramos gavėjams.

partneriaujant su atitinkamais suinteresuotais privačiojo bei viešojo sektoriaus subjektais, visi regionai ar valstybės narės yra parengusios veiksmų programas, apimančias visą programavimo laikotarpį nuo 2007 m. iki 2013 m. Struktūriniai fondai remia daug teminių sričių, įskaitant mokslinius tyrimus, inovacijas ir įmones, kurioms finansuoti 2007–2013 m. skirta daugiau kaip 86 mlrd. eurų. Lėšų tam tikram regionui ar valstybei narei suma yra skirtinga, atsižvelgiant į išsivystymo lygį. Tačiau daugumai regionų Struktūrinių fondų lėšos bus skirtos moksliniams tyrimams, technologinei plėtrai ir inovacijoms (MTTPI) remti. Skirtingai nuo 7BP ir KIP, Struktūrinių fondų valdymas yra decentralizuotas ir pavestas regioninėms ar nacionalinėms institucijoms.

Išsamesnė informacija apie kiekvieną minėtą finansavimo šaltinį atitinkamai pateikiama 1, 2 ir 3 prieduose. Atsižvelgiant į jūsų žinių apie šiuos fondus lygį, gali būti naudinga iš pradžių perskaityti prieduose pateiktą informaciją ir tik po to skaityti šį vadovą toliau.

1.3. Kur gauti patarimą

1.3.1. Pirmas žingsnis: mūsų tinklavietės

Prieš kreipiantis patarimo, pravartu pasižiūrėti šių trijų programų pagrindines informacijos priemones: jų specialias interneto svetaines (tinklaviečių adresai nurodyti 4 priede). Čia rasite įvairių finansuojamų veiklų apžvalgą, projektų pavyzdžius ir pan.

1.3.2. Informacijos centrai

Patarimą dažnai galite gauti artimiausiame informacijos centre. Yra du dideli centrų tinklai, teikiantys informaciją jūsų gimtąja kalba, kuriuos galima rasti visoje Europos Sąjungos teritorijoje ir už jos ribų: a) Europos verslo ir inovacijų tinklas (angl. *Enterprise Europe Network*); b) nacionaliniai atstovai (angl. *National Contact Points*). Be to, Struktūrinių fondų vadovaujančiosios institucijos taip pat gali teikti konsultacijas finansavimo pagal Sanglaudos politiką klausimais (c).

- a) Norint nustatyti jūsų įmonės inovacinės veiklos galimybes ir verslo poreikius bei gauti patarimą, kaip plėtoti projektų idėjas, jums gali padėti **Europos verslo ir inovacijų tinklas**. Šio tinklo centrai gali apžvelgti jūsų technologijų ir verslo būklę, nustatyti poreikius bei išanalizuoti technologijų perkėlimo galimybes. Jie taip pat gali suteikti specialiai jums tinkamų patarimų ir informacijos, kuri padėtų kreiptis dėl ES mokslinių tyrimų finansavimo, pasinaudoti technologinėmis galimybėmis ar rasti verslo partnerių.

Apsilankykite Europos verslo ir inovacijų tinklo interneto svetainėje adresu http://www.enterprise-europe-network.ec.europa.eu/index_en.htm, kur sužinosite daugiau apie tai, kokią pagalbą galite gauti, ir galėsite rasti Europos verslo ir inovacijų vietos partnerį.

- b) **Nacionaliniai atstovai** (NCP) – tai nacionaliniai padaliniai, įsteigti ir finansuojami 27 ES valstybių narių bei su 7BP ir KIP susijusių šalių vyriausybė. KIP atveju, NCP dirba tik „Pažangios energetikos Europai“ (PEE) bei Informacinių ir ryšių technologijų – politikos rėmimo programos (IRT-PRP) veiksmų srityse.

NCP teikia individualiai pritaikytą paramą, konsultacijas, praktinę informaciją ir pagalbą visais dalyvavimo šiose programose aspektais. NCP veikla apima patarimus techniniais ir administraciniais klausimais dėl kvietimų teikti paraiškas, partnerių paieškos, nacionalinių prioritetų bei, konkrečiais atvejais, nacionalinio dalinio finansavimo galimybių derinimo.

NCP sistemų struktūra įvairiose šalyse yra skirtinga, pradedant nuo griežtai centralizuotų iki decentralizuotų tinklų. Šių sistemų dalyviai taip pat labai skirtingi: nuo ministerijų iki universitetų, mokslinių tyrimų centrų, specializuotų agentūrų ir privačių konsultavimo įmonių.

Ieškokite informacijos centrų savo šalyje šiose tinklavietėse:

- 7BP atveju: http://cordis.europa.eu/fp7/get-support_en.html;
 - KIP atveju:
 - nacionaliniai atstovai KIP-PEE klausimais:
http://ec.europa.eu/energy/intelligent/contact/national_en.htm;
 - nacionaliniai kontaktiniai atstovai KIP – IRT-PRP klausimais:
http://ec.europa.eu/information_society/activities/ict_psp/contacts/ncp/index_en.htm.
- c) Programų, finansuojamų pagal Sanglaudos politiką, **vadovaujančiosios institucijos** yra nacionalinės ir regioninės. Jos gali padėti savo srityje klausimais, susijusiais su finansavimo galimybėmis ir procedūromis pagal Struktūrinio fondo programą. Informacijos susisiekimui jūsų regione ar valstybėje narėje ieškokite adresu http://ec.europa.eu/regional_policy/atlas2007/index_en.htm ir http://ec.europa.eu/employment_social/esf/index_en.htm.

2. KELIAS ATITINKAMŲ FINANSAVIMO IŠTEKLIŲ LINK („KELIAS IŠ LABIRINTO“)

2.1. Vadovo tikslas

Nors informacijos apie įvairius ES finansavimo šaltinius yra daug, potencialiems paramos gavėjams vis tiek dažnai kyla keblumų, ypač kai reikia nuspręsti, kuris finansavimo šaltinis yra tinkamiausias tam tikrai veiklai. Todėl šis vadovas siekia padėti galimiems paraiškų dėl mokslinių tyrimų ir inovacijų ES finansavimo teikėjams rasti kelią, vedantį informacijos apie atitinkamas finansavimo galimybes link („rasti kelią labirinte“), kad jie galėtų pasirinkti tinkamiausias ES programų siūlomas galimybes. Atsižvelgiant į labai platų veiklų, kurios gali būti finansuojamos, spektrą, šiame vadove neįmanoma pateikti atsakymų į visus klausimus. Tačiau jis nukreips skaitytojus tiesiai atitinkamo informacijos šaltinio link.

Šio **vadovo tekstą internete** galima rasti adresu ftp://ftp.cordis.europa.eu/pub/fp7/docs/practical-guide-rev2_en.pdf. Kadangi ES mokslinių tyrimų, plėtros ir inovacijų sistema ir toliau plėtojama, šis tekstas bus reguliariai atnaujinamas.

2.2. Kontrolinis sąrašas

Norint nustatyti, kuri programa ar finansavimo šaltinis yra tinkamiausi jūsų idėjai paremti, reikia atsakyti į **6 pagrindinius klausimus**, kurie padės pasirinkti atitinkamas finansavimo galimybes:

1. Ar aš esu tinkamas pagal atitinkamos programos ar finansavimo šaltinio reikalavimus?
2. Ar mano mokslinių tyrimų, inovacijų ar įmonių plėtros veiklos rūšis yra tinkama?
3. Ar tinkami projekto realizavimo terminai?
4. Kokią finansinę paramą aš galiu gauti?
5. Kas dar papildomai dalyvauja projekte?
6. Ar galiu kreiptis dėl finansavimo savo buvimo vietoje?

Atsakymai į šiuos klausimus skirsis kiekvieno iš trijų finansavimo šaltinių atveju. Todėl mes parengėme prie šio vadovo pridėdamą kontrolinį sąrašą, kuriame pagal finansavimo šaltinį pateikiami trumpi atsakymai į klausimus ir nuorodos į įvairiausias papildomos informacijos šaltinius.

2.3. Rezultatų kortelė

Atsakę į 6 kontrolinio sąrašo klausimus, galėsite įrašyti gautus rezultatus į rezultatų kortelę (5 priedas), pažymėdami kiekvieną teigiamą atsakymą „+“, tarpinį variantą (galbūt, su išlygomis, kartais) – „?“ ir neigiamą atsakymą – „-“.

Galimybė finansuoti jūsų projekto idėją pagal konkrečią programą ar paprogramę yra, jeigu rezultatų eilutėje visi atsakymai yra „+“ arba „?“ tos programos ar paprogramės atveju. „-“ reiškia, kad projekto idėja negali būti finansuojama pagal tam tikrą programą ar paprogramę.

Rezultatų kortelėje pažymėti vertinimai rodo jūsų projekto idėjos tinkamumą pagal vieną ar kelias programas. Tačiau tai nereiškia, kad jūs automatiškai gausite finansavimą arba kad efektyvu kreiptis finansavimo pagal visas programas, pagal kurias gauti aukšti rezultatai. Toliau pateikiamos kelios bendros taisyklės, kurias reikia turėti omenyje.

ES finansavimo schemas: kelios bendros taisyklės

- **7BP ir KIP atveju** (išskyrus Bendrijos finansines priemones, skirtas MVĮ)

Finansinė parama dotacijų forma paprastai skiriama paskelbiant **kvietimą teikti paraišką**, tai reiškia, kad projekto idėjos turi būti pateiktos iki tam tikro termino, atitikti aiškiai apibrėžtas temas ir turėti reikiamą, paprastai tarptautinę, partnerystės struktūrą. Kitaip tariant, negalima kreiptis į Komisiją dėl paramos tiesiog spontaniškai.

Pasibaigus paraiškų teikimo terminui, visas paraiškas vertina vertintojų grupė, kuri tikrina paraiškų tinkamumą ir vertina jų kokybę. Finansavimas skiriamas tik geriausioms projektų paraiškoms viso turimo biudžeto ribose. Kitaip tariant, net jeigu paraiška atitinka kokybės reikalavimus, finansavimas jam gali būti ir neskirtas. Be to, kreipiantis finansavimo pagal 7BP, projekto paraišką gali tekti pakeisti (pvz., dėl biudžeto struktūros, veiklos rūšies, konsorciumo sudėties) derybų dėl paramos (dotacijos) sutarties metu. Atkreipkite dėmesį, kad tokia pati tvarka galioja prašant finansavimo pažangios energetikos Europai ir KIP ekoinovacijų projektams.

Net jeigu kvietimas pateikti paraišką yra pagrindinė lėšų skyrimo priemonė, KIP Verslininkystės ir inovacijų programa šiuo atžvilgiu numato tam tikras išimtis. Daugelis šios programos priemonių yra politikos rėmimo priemonės, kurių nauda MVĮ yra netiesioginė. Todėl intervencijos mechanizmai apima ne tik kvietimus pateikti paraišką, bet ir konkursus ir kitas paramos rūšis. Daugiau informacijos apie MVĮ skirtus KIP finansinių priemonių intervencijos mechanizmus skaitykite 2 priede.

- **Struktūrinių fondų atveju**

Kadangi Struktūrinių fondų valdymas yra decentralizuotas, aptarę su Komisija ir partneriaujančiais su atitinkamais suinteresuotais privačiojo bei viešojo sektoriaus subjektais, visi regionai ar valstybės narės yra parengusios veiksmų programas, atsižvelgiant į socialinius ir ekonominius iššūkius, su kuriais susiduria konkreti valstybė narė ar regionas. Tačiau negalima naudoti visų galimų finansavimo temų ir modelių, numatytų SF reglamentuose. Pagrindinis dalykas, į kurį reikia atkreipti dėmesį, yra tai, kad nors kontrolinis sąrašas rodo, jog daugumos pareiškėjų kategorijų, mokslinių tyrimų ir (arba) inovacinių veiklų ir pan. rezultatai yra teigiami, veiksmų programa, pagal kurią remiamas konkretus mokslinis tyrimas ar inovacinė veikla, apie kurią jūs galvojate, apima ne kiekvieną regioną. Tai reikia išsiaiškinti, kreipiantis į vadovaujančią instituciją, atsakingą už atitinkamą programą (vadovaujančių institucijų sąrašas pateikiamas 4 priede).

Be to, paraiškų tvarką (pvz., nagrinėjamas paraišką, projektų atranką, kvietimus teikti paraišką konkrečiomis temomis ar nustatytų terminų konkursus ir t.t.) bei finansavimo rūšis (paramos, paslaugų ar prekių sutartis, finansines priemones) taip pat nustato už atitinkamą veiksmų programą atsakinga vadovaujanti institucija, atsižvelgdama į tai, kas yra labiausiai tinkama numatytai veiklai. Projektų atrankos kriterijus nustato kiekvienos veiksmų programos stebėsenos komitetas. Jie skelbiami viešai (pvz., vadovaujančios institucijos tinklavietėse), pagal juos vertinami projektai.

Taip pat turėkite omenyje, kad pagal Struktūrinių fondų programą pateikti mokslinių tyrimų ar inovacijų projektai bus vertinami dėl jų galimo įnašo į valstybės narės ar regiono plėtrą bei dėl projekto mokslinės ar technologinės kokybės.

3. KAIP APJUNGTI SKIRTINGAS PRIEMONES

3.1. ES finansavimo šaltinių derinimas: žaidimo taisyklės

Kiekvienas iš trijų ES finansavimo šaltinių (7BP, KIP ir Struktūriniai fondai) atskirai teikia reikšmingą paramą moksliniams tyrimams, plėtrai ir inovacijoms. Tačiau šių priemonių teikiama parama gali įgauti kur kas didesnę vertę jas derinant. Kaip tai padaryti?

Svarstant finansavimo šaltinių derinimo variantus, svarbu atkreipti dėmesį į skirtumus tarp dalinio finansavimo (angl. *co-financing*) ir papildomojo finansavimo (angl. *complementary financing*).

Dalinis finansavimas

Nors esant tam tikroms sąlygoms ES gali finansuoti iki 100 proc. tinkamų visų projekto išlaidų, pagrindinė taisyklė yra ta, kad paramos gavėjas (valdžios institucija, MVĮ ar mokslo institucija) turi prisidėti prie projekto išlaidų. Tai ir yra dalinis finansavimas. Struktūriniai fondai, 7BP ir KIP – kiekvienas turi savo specifines dalinio finansavimo reikalavimų taisykles. Kyla klausimas, ar paramos gavėjas, gaunantis dalinį finansavimą pagal vieną iš trijų priemonių ir turintis dalį išlaidų finansuoti savomis lėšomis, gali tam panaudoti paramą, gautą pagal kitą priemonę?

Jeigu projektas finansuojamas iš Struktūrinių fondų lėšų, toks finansavimas yra kategoriškai negalimas. Struktūrinių fondų dalinis finansavimas turi būti vykdomas iš nacionalinių, regioninių, valstybinių ar privačių fondų. Tai reiškia, kad finansinė parama, gauta iš kitų Bendrijos programų, tokių kaip 7BP ar KIP, negali būti panaudota nacionaliniam indėliui padengti Struktūrinių fondų programose, ir tokie veiksmai iš tiesų būtų neteisėti. Tie patys draudimai taikomi ir kita kryptimi, t.y. Struktūrinių fondų panaudojimas, norint padengti paraiškos teikėjo indėlį pagal 7BP ar KIP finansuojamuose projektuose, yra negalimas.

Struktūrinių fondų taisyklių 2007–2013 m. nuostata, draudžianti dalinį finansavimą iš lėšų, gautų pagal kitą Bendrijos priemonę, yra apibrėžta Tarybos Reglamento (EB) Nr. 1083/2006 54 straipsnio 5 dalyje, kuri numato, kad „*Išlaidos, kurias fondai bendrai finansuoja, negali būti finansuojamos kito Bendrijos finansinio instrumento lėšomis*“.

7BP ir KIP atveju, vienos priemonės lėšų panaudojimas pareiškėjo įnašo į projektą, vykdomą pagal kitą priemonę, išlaidoms padengti yra praktiškai neįmanomas dėl skirtingų kvietimų teikti paraišką sistemų, specifinių objektų, tinkamumo bei atrankos kriterijų.

Tačiau Europos investicijų banko grupės (EIB ir EIF) lėšos gali būti panaudotos nacionalinio ar regioninio įnašo į projektą, vykdomą pagal 7BP, KIP ar Struktūrinių fondų programą, finansavimui. Galiausiai, visais atvejais maksimalus valstybinės paramos projektui lygis priklauso nuo valstybinės paramos taisyklių ir aukščiausios įnašo normos, taikomos kiekvienam fondui.

Papildomasis finansavimas

Kadangi tų pačių projektų dalinis finansavimas iš skirtingų ES fondų yra negalimas arba praktiškai neįmanomas, Struktūrinių fondų, 7BP ir KIP lėšas galima apjungti taikant papildomumo principą, t.y. naudoti skirtingus fondus skirtingai veiklai (su atskiru išlaidų pagrindimu), susijusiai tarpusavyje ar vykdomai nuosekliai.

Dvigubas finansavimas yra negalimas

Kas yra dvigubas finansavimas? Tai mandagus pasakymas, reiškiantis tų pačių išlaidų pozicijų (t.y., specifinių išlaidų) pateikimą pagal skirtingus šaltinius (ES, nacionalinius ar regioninius), siekiant gauti finansinę paramą iš jų visų. Kitais žodžiais tariant, dvigubas finansavimas yra nesąžiningas valstybės lėšų panaudojimas sukčiaujant ir yra be jokios abejonės draudžiamas.

Todėl Finansinio reglamento (Tarybos Reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002) 111 straipsnyje įtvirtinta nuostata, kad „*Bet kuriuo atveju tos pačios išlaidos du kartus iš ES biudžeto nefinansuojamos*“.

3.2. Papildomojo finansavimo scenarijai

Papildomojo finansavimo galimybės galima pasinaudoti įvairiomis aplinkybėmis.

- Atskiros, bet susijusios projekto veiklos kryptys ar dalys gali būti finansuojamos tuo pačiu metu iš Struktūrinių fondų, 7BP ir KIP lėšų.

Susijusių veiklos krypčių papildomojo finansavimo pavyzdžiai

1. Regionas dalyvauja didelės mokslinių tyrimų infrastruktūros (pvz., sinchrotrono) plėtros projekte. Projektavimo etapas ir tam tikri parengiamieji darbai (teisiniai, techniniai ir pan. darbai) finansuojami pagal 7BP specifinės programos „Pajėgumai“ mokslinių tyrimų infrastruktūrų veiklą. Tačiau faktinė objekto statyba negali būti finansuojama iš 7BP lėšų. Štai čia gali įsijungti Struktūriniai fondai. Jeigu regionas yra tinkamas paramai gauti pagal Konvergencijos tikslą, Struktūriniai fondai gali suteikti paramą objekto statybai ir įrengimui.
2. Universitetas vykdo personalo įgūdžių tobulinimo projektą, finansuojamą pagal 7BP specifinės programos „Žmonės“ tarptautinę veiklą (tokią kaip tarptautinės stipendijos), o Struktūriniams fondams priklausantis Europos socialinis fondas tuo pačiu metu remia aukštesnio lygio mokymus regione.
3. MVĮ gali gauti paramą inovacinio verslo projektui paskolos, garantuotos finansinio tarpininko, patvirtinto pagal KIP MVĮ garantijų priemonę, forma, o kitos susijusios, bet atskiros veiklos kryptys, pavyzdžiui, mokymai, skirti personalo įgūdžiams tobulinti, kad šie galėtų plėtoti ir įgyvendinti naują verslo idėją, gali būti finansuojamos iš Struktūrinių fondų (Europos socialinio fondo).

- Iš pradžių veikla gali būti finansuojama pagal 7BP arba KIP, o jos tęsinys vėliau gali gauti Struktūrinių fondų paramą arba atvirkščiai. Lygiai taip pat skirtingų finansavimo šaltinių parama gali būti gauta skirtingiems technologijų plėtros etapams, pradedant nuo pagrindinių mokslinių tyrimų ir iki taikomųjų mokslinių tyrimų, demonstracinės veiklos ar pasirengimo veikti konkurencinėje rinkoje veiklos.

► Iš pradžių Struktūriniai fondai, o po to 7BP ar KIP

Mokslinių tyrimų organizacijos ar įmonės dažnai gali gauti Struktūrinių fondų paramą pirmajam bandomajam mokslinių tyrimų ar inovacinių technologijų ar produktų plėtros etapui. Toks finan-

savimas paprastai suteikiamas dosniai ir lanksčiai. Jis leidžia mokslinių tyrimų organizacijai ar įmonei išaugti iki tokio lygmens, kai ji gali pradėti dalyvauti konkurencingesnėje mokslinių tyrimų veiklos ir technologijų plėtros pagal 7BP arba platesnės inovacinės veiklos pagal KIP aplinkoje.

Pavyzdžiai, kai paramą iš pradžių teikia Struktūriniai fondai, o po to 7BP arba KIP

1. Mokslinių tyrimų organizacija, veikianti biotechnologijų srityje, yra gavusi finansinę paramą pagal Struktūrinių fondų veiksmų programą. Tai leidžia plėtoti naują mokslinių tyrimų idėją, kuria akivaizdžiai domisi mokslinių tyrimų organizacijos kitose šalyse. Veiklos sritis patenka į būsimą kvietimo teikti paraiškas sritį pagal 7BP specifinę programą „Bendradarbiavimas“. Mokslinių tyrimų organizacija vadovauja konsorciumui, kuris sėkmingai kreipiasi dėl finansavimo pagal minėtą kvietimą teikti paraiškas. The research and development results of the FP7 project lead to a business idea and trigger the creation of a company. Ši nauja technologijų įmonė gali gauti KIP paramą paskolų garantijų ar dotacijų bandomiesiems ir pateikimo rinkai projektams forma. Ji taip pat gali pasinaudoti KIP parama, gaudama Europos verslo ir inovacijų centro teikiamas verslo paramos paslaugas.

2. MVĮ ketina gauti dotaciją pagal Struktūrinių fondų programos verslo paramos prioritetą savo regione. Ji domisi galimybe pasinaudoti kitomis finansinėmis priemonėmis, tokiomis kaip rizikos kapitalas, tolimesnei įmonės veiklos plėtrai. Ji kreipiasi dėl Rizikos kapitalo fondo investicijų, patvirtintų pagal KIP MVĮ spartaus augimo ir naujovių priemonę, ir gauna finansavimą iš šio šaltinio.

► Iš pradžių 7BP ar KIP, o po to Struktūriniai fondai

Gali taip nutikti, kad vykdant 7BP ar KIP projektą atsiranda finansavimo poreikis veiklai tęsti. Tačiau nėra garantijų, kad bus galima dar kartą pateikti paraišką dėl finansavimo pagal 7BP ar KIP, kadangi tuo metu gali nebūti tinkamo kvietimo teikti paraiškas arba toks teikimas gali būti nesėkmingas, atsižvelgiant į itin konkurencingą proceso pobūdį. Tačiau, jeigu Struktūrinių fondų veiksmų programa tame regione apima atitinkamą mokslinių tyrimų, technologijų ar inovacijų veiklą, galima būtų gauti finansavimą, reikalingą veiklai tęsti.

Pavyzdžiai, kai paramą iš pradžių teikia 7BP arba KIP, o po to Struktūriniai fondai

1. Mokslinių tyrimų organizacija, veikianti transporto srityje, yra tarptautinio konsorciumo, vykdžiusio projektą pagal 7BP, dalis. Mokslinių tyrimų organizacija turi tolimesnių iš projekto kilusių mokslinių tyrimų idėjų, kurias norėtų įgyvendinti savarankiškai. Regionas, kuriame yra ši organizacija, yra tinkamas pagal Struktūrinių fondų veiksmų programą transporto srityje, apimančią šios srities mokslinių tyrimų skatinimo priemones. Tokia mokslinių tyrimų organizacija kreipiasi ir užsitikrina atitinkamo projekto finansavimą pagal veiksmų programą.

2. MVĮ priklauso konsorciumui, gavusiam paramą pagal 7BP specifinės programos „Pajėgumai“ MVĮ skirtų mokslinių tyrimų veiklą. Ši parama suteikė galimybę perkelti tam tikrus mokslinių tyrimų poreikius ir organizuoti įmonės darbuotojų mokymą. Taigi dabar ši įmonė yra pasirengusi pati vykdyti mokslinių tyrimų veiklą ateityje. Ji sėkmingai teikia paraišką dėl kapitalo išlaidų mokslinių tyrimų pajėgumams stiprinti finansavimo pagal Struktūrinių fondų veiksmų programos mokslinių tyrimų ir verslo prioritetus savo regione arba dėl paramos pagal *JEREMIE* priemonę (žr. 3 priedą).

3.3. Kaip nustatyti ir pasinaudoti papildomojo finansavimo galimybėmis

Jeigu esate gavęs ar ketinate kreiptis dėl finansavimo pagal 7BP ar KIP ir norite sužinoti, kokios yra papildomojo finansavimo galimybės jūsų regione pagal Struktūrinių fondų politiką, paprasčiausiai išsiaiškinkite veiksmų programas, kurioms regionas yra tinkamas. Jeigu šios programos numato paramą tokiai pačiai veiklai, kaip ir jūsų veikla, vykdoma pagal 7BP ar KIP projektą, galite kreiptis dėl papildomojo finansavimo pagal programos taisykles.

Tačiau jeigu esate gavęs ar ketinate kreiptis dėl finansavimo iš Struktūrinių fondų ir norite sužinoti, kokios yra papildomojo finansavimo galimybės jūsų regione pagal KIP ar 7BP, situacija yra kitokia dėl to, kad 7BP ar KIP nenumato finansavimo paskirstymo pagal regionus.

Pastaruoju atveju reikėtų išsiaiškinti esamas finansavimo galimybes pagal šias priemones ir kreiptis dėl paramos pagal dalyvavimo taisykles. Tačiau reikia pripažinti, kad net jeigu KIP ar 7BP teikia paramą tokiai pačiai veiklai, kaip ir jūsų veikla, vykdoma pagal Struktūrinių fondų projektą, papildomojo finansavimo galimybės būna ne visada, kadangi tam tikru metu gali nebūti paskelbto kvietimo teikti paraiškas.

4. NACIONALINIŲ IR REGIONINIŲ INSTITUCIJŲ VAIDMUO

Šios trys finansavimo priemonės paprastai įgyvendinamos skirtinguose administravimo lygmenyse, dalyvaujant skirtingoms institucijoms. Už Struktūrinių fondų politikos įgyvendinimą dažniausiai būna atsakingos regioninės valdžios institucijos, o už dalyvavimą 7BP ir KIP planavimo ir stebėsenos procesuose atsakingos nacionalinės, centrinės ar federalinės valdžios institucijos. Be šios daugiapakopio valdymo struktūros, atsakomybė dažnai paskirstoma įvairioms žinyboms: Struktūrinių fondų ir KIP atveju dažnai atsakingos būna ūkio, įmonių, pramonės administravimo institucijos (ministerijos), o 7BP atveju – mokslo ir (arba) tyrimų administravimo institucijos.

Nacionalinės ir regioninės politikos formuotojai bei administravimo institucijos vaidina pagrindinį vaidmenį užtikrinant veiksmingą sinergijos tarp 7BP, KIP ir Struktūrinių fondų potencialo realizavimą ir sukuriant mechanizmus, leidžiančius koordinuoti šių priemonių naudojimą.

Todėl Komisija primygtinai skatina valstybes nares tobulinti tarpžinybines ir vertikalčiai koordinuotas Bendrijos instrumentų, remiančių mokslinius tyrimus, inovacijas ir sanglaudą, rengimo ir naudojimo priemones nacionaliniame bei regioniniame lygmenyse. Rekomendacijos, pateiktos šio vadovo įvade, paminėtame **Moksliniais tyrimais ir inovacijomis grindžiamo Europos regionų konkurencingumo komunikate, yra esminės reikiamai sinergijai sukurti.**

Nors aptariant minėtas tris finansavimo priemones reikia nepamiršti skirtingų jų politikos tikslų⁵, šiuo laikotarpiu sąlygos jų kompleksiniam panaudojimui yra labai palankios dėl šių priežasčių:

- **nauju programavimo laikotarpiu nuo 2007 iki 2013 m. visų trijų finansavimo schemų įgyvendinimo laikotarpis sutampa, nors biudžetas, metodai ir lėšų skyrimo konkrečioms įgyvendinimo priemonėms laikotarpiai gerokai skiriasi;**
- **Struktūriniai fondai** vis labiau akcentuoja mokslinių tyrimų ir inovacijų vaidmenį kaip esminį regioninės plėtros veiksnį. Šį akcentą dar labiau sustiprina Lisabonos strategija ir sanglaudos politikos strateginės gairės⁶. Inovacijų svarba taip pat pabrėžiama kaimo plėtros Bendrijos strateginėse gairėse 2007–2013 m. programavimo laikotarpiui⁷;
- 7BP ir KIP **vis labiau atsižvelgiama į nacionalinių ir regioninių lygmenų vaidmenį.** Palyginus su KIP, regioniniam aspektui didesnis prioritetas teikiamas 7BP. Kalbant apie KIP, pagrindiniai dalyviai iš visų ES regionų dalyvauja projektuose ir naujajame Europos verslo ir inovacijų centro, teikiančio verslo ir inovacijų paramos paslaugas įmonėms, tinkle;
- lyginant su ankstesniu programavimo laikotarpiu, **naujos Struktūrinių fondų veiksmų programos yra labiau strateginės ir atviros naujų finansavimo metodų eksperimentams,** kurie sudaro sąlygas naujų inovacijų paramos įmonėms ir tyrėjams schemų rengimui pagal patvirtintus programos prioritetus, viršijant grynai į infrastruktūrą orientuotų investicijų ribas ankstesniu finansavimo laikotarpiu;

⁵ Kaip paaiškinta 1, 2 ir 3 prieduose.

⁶ 2006 m. spalio 6 d. Tarybos sprendimas (2006/702/EB) dėl Bendrijos sanglaudos politikos strateginių gairių.

⁷ 2006 m. vasario 20 d. Tarybos sprendimas (2006/144/EB) dėl kaimo plėtros Bendrijos strateginių gairių.

- **mokslinių tyrimų rezultatų ekonominis panaudojimas.** 7BP ir jos pirmtakų remiama veikla skatina žinių „gamybą“, o sėkmingi projektai siūlo komercinio panaudojimo galimybes. Struktūriniai fondai ir kai kurios KIP priemonės siūlo akivaizdžias finansavimo galimybes, kuriomis galima pasinaudoti sėkmingų mokslinių tyrimų projektų, finansuotų pagal 7BP, plėtros etape;
- **tarptautinis bendradarbiavimas.** Nors tarptautinis bendradarbiavimas yra viena esminių KIP ir 7BP idėjų, dauguma Struktūrinių fondų išlaidų yra tam tikrose valstybėse narėse ir regionuose. Tačiau sanglaudos politika taip pat numato galimybes, kaip prisidėti prie tarptautinio bendradarbiavimo, ypač įgyvendinant Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslą (žinomą INTERREG pavadinimu), kuris yra tam tikra Struktūrinių fondų, teikiančių paramą tarpvalstybinio, regioninio ar tarptautinio bendradarbiavimo, ypač tinklinio bendradarbiavimo, plėtrai, dalis. Šios galimybės taip pat siūlomos vykdant kaimo plėtros politiką, ypač „Leader“ iniciatyvos srityje⁸.

Tarptautiniai ir tarpregioniniai veiksmai dabar taip pat pakankamai įtvirtinti Europos Socialinio Fondo (ESF)⁹ 2007–2013 m. nacionalinėse ir regioninėse veiksmų programose, teikiančiose paramą tarptautiniams mainams ir bendradarbiavimui:

- visose politikos srityse, kur numatyta ESF intervencija, tokiose kaip gebėjimas prisitaikyti, darbo rinkos politikos priemonės, socialinė įtrauktis, žmogiškasis kapitalas ir viešojo administravimo stiprinimas;
- visų rūšių ir lygmenų subjektams (strateginėms suinteresuotoms šalims, tokioms kaip socialiniai partneriai, NVO, mokymo ir regioninės plėtros organizacijos, viešojo administravimo įstaigos, ESF valdymo tarnybos, paramos gavėjai, projektų dalyviai);
- įvairiausio pobūdžio mainų ir bendradarbiavimo srityse (bendri projektai, renginiai, tikslinės grupės ir tinklai, žmonių mobilumas ir mainai).

Todėl valstybės narės ir regionai savo veiksmų programose pagal ESF 2007–2013 m. laikotarpiui yra numatę panaudoti 2 proc. (3 mlrd. eurų) veiksmų programų biudžeto tarptautinio bendradarbiavimo projektams.

Viena iš 2007–2013 m. programavimo laikotarpio naujovių yra naujo juridinio subjekto įsteigimas. Europos teritorinio bendradarbiavimo grupės (ETBG) skatina bendradarbiavimą tarp regionų ir didina jų gebėjimus plėtoti bei įgyvendinti bendrus augimo ir konkurencingumo projektus. Be to, kad ši grupė suteikia Struktūrinių fondų tarptautinių projektų valdymo organui juridinio asmens statusą, ji taip pat gali būti naudojama, pavyzdžiui, daugiašalių mokslinių tyrimų infrastruktūrų valdymui.

Praktine prasme ryšiai ir informacija yra svarbiausios prielaidos, skatinančios kompleksinį skirtingų finansavimo priemonių panaudojimą. Iš tikrųjų, reikiamos sinergijos galima pasiekti tik tuo atveju, jeigu skirtingos administravimo institucijos, įgyvendinančios 7BP, KIP ir Struktūrinių fondų programas, žino apie kitų priemonių siūlomas galimybes.

⁸ Žr. http://ec.europa.eu/agriculture/rur/leaderplus/index_en.htm.

⁹ Žr. 2006 m. liepos 5 d. Reglamento Nr. 1081/2006 8 str. Daugiau informacijos rasite http://ec.europa.eu/employment_social/esf/fields/transnational_en.htm ir www.transnationality.eu.

Todėl politikos formuotojai ir informacijos diegimo ar platinimo dalyviai turi žinoti vienas apie kitą. Be to, atsakymai į esminius klausimus, tokius kaip „Kokią paramą 7BP, KIP ir (arba) Struktūriniai fondai gali pasiūlyti mano regionui ir (arba) veiklos sričiai“, turi būti plačiai ir gerai žinomi. Visos suinteresuotos šalys taip pat turi turėti prieigą prie projektų, finansuojamų iš skirtingų finansavimo šaltinių, duomenų bazių. Be to, oficialios skirtingų priemonių stebėsenos struktūros (Struktūrinių fondų stebėsenos komitetas, BP ir KIP programų komitetai) turėtų užtikrinti reguliarius atnaujintos informacijos srautus. Tai reiškia, kad atitinkamos institucijos turėtų užtikrinti, jog 7BP/KIP programų komitetų nacionaliniai atstovai reguliariai teiktų informaciją Struktūrinių fondų stebėsenos komitetams jų šalyse ir atvirkščiai.¹⁰

Galiausiai, valstybės narės ir regioninės valdžios institucijos yra ypač atsakingos už pažeidimų, tokių kaip dvigubas finansavimas ir neleistinas dalinis finansavimas pagal kitą Bendrijos priemonę, prevenciją. Nustačius tokius piktnaudžiavimo atvejus, paprastai skiriamos finansinės baudos.

¹⁰ Žr. Komisijos komunikatą „Moksliniais tyrimais ir inovacijomis grindžiamas Europos regionų konkurencingumas“. KOM(2007) 474.

1 žingsnis: Ar aš esu tinkamas pagal atitinkamos programos ar finansavimo šaltinio reikalavimus?

Galimi variantai:

- Įmonės
- Mokslinių tyrimų organizacijos, universitetai, įskaitant privataus sektoriaus mokslinių tyrimų organizacijas
- Individualūs tyrėjai, doktorantai, ekspertai
- NVO, verslo ir mokslinių tyrimų asociacijos, prekybos rūmai
- Viešojo administravimo institucijos

- **Įmonės (pelno siekiančios ir nesiekiančios mikro, mažos, vidutinės ir didelės įmonės, viešosios ir privačios partnerystės, paslaugų teikėjai, projektų koordinatoriai ir pan.), kurios nėra mokslinių tyrimų organizacijos**

7BP: Taip. Įmonės gali ir yra skatinamos dalyvauti beveik visoje 7BP veikloje. Be to, pagal **7BP programą „Žmonės“** siūloma speciali Marie Curie veikla komercinėms įmonėms, o pagal **7BP programą „Pajėgumai“** siūlomos specialios schemos moksliniams tyrimams, susijusiems su MVĮ.

KIP: Taip. Įmonės gali pasinaudoti KIP finansinėmis priemonėmis, jeigu jos yra MVĮ ir priimtinos pagal šias priemones patvirtintiems finansiniams tarpininkams. Finansavimo siekianti MVĮ turėtų susisiekti su jų šalyje ar regione esančiais finansiniais tarpininkais. Finansinių tarpininkų sąrašas ir informacija dėl priimtimumo kriterijų bei paraiškų teikimo tvarkos pateikiama <http://www.access2finance.eu/>.

Bandomieji ir pateikimo rinkai projektai taip pat skirti įmonėms, nepriklausomai nuo jų dydžio, tačiau KIP ekologinių inovacijų projektai iš esmės skirti MVĮ.

Dotacijos bendradarbiavimo tinklų projektams dažniausiai skiriamos viešajam sektoriui, verslo organizacijoms arba viešai ir privačiai partnerystei.

SF: Taip. Struktūriniai fondai siūlo daug įvairių finansavimo galimybių įmonėms (ypač MVĮ). Sąlygos ir temos priklauso nuo programų, todėl išsamesnės informacijos reikėtų ieškoti valstybių narių ar regionų veiksmų programose¹¹.

Taip pat žr.:

- **MVĮ portalą**, kuriame pateikiama informacija apie ES politikos priemones ir iniciatyvą, skirtą tiesioginei ar netiesioginei MVĮ paramai: http://ec.europa.eu/enterprise/sme/index_en.htm.
- **Europos verslo ir inovacijų tinklas.** Tinklas, kurį sudaro daugiau kaip 550 regioninių dalyvių iš daugiau kaip 40 šalių, teikiantis verslo ir inovacijų paramos paslaugas, tokias kaip informacija apie ES reikalus, verslo ir technologijų bendradarbiavimą, mokslinių tyrimų rezultatų panaudojimą ir perkėlimą, dalyvavimą ES finansuojamose MTTPI ir kitose programose. Šio tinklo paslaugos visų pirma skirtos MVĮ, tačiau jomis taip gali pasinaudoti visi verslo ir mokslinių tyrimų centrai bei universitetai iš visos Europos. http://www.enterprise-europe-network.ec.europa.eu/index_en.htm.

¹¹ Nuorodos į veiksmų programų santraukas ir vadovaujančių institucijų sąrašus pateikiamos 4 priedo Struktūrinių fondų dalyje.

- **SME-TECHWEB** teikia MVĮ lengvai suprantamą informaciją apie dalyvavimą 7BP tinklavietėje http://ec.europa.eu/research/sme-techweb/index_en.cfm.
- **MARIE CURIE VEIKLA**: pramonės ir akademinės bendruomenės sąsajų ir partnerystės (IAPP) programa teikia paramą mokslinius tyrimus vykdančioms komercinėms įmonėms, skatinant jų bendradarbiavimą su viešosiomis mokslinių tyrimų institucijomis mokslinių tyrimų projektų srityje. Be to, komercinės įmonės gali gauti finansavimą kaip Pradinio mokymo tinklo (ITN) narės. Išsamesnės informacijos ieškokite <http://ec.europa.eu/mariecurieactions>.

Atkreipkite dėmesį. *Be paramos mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklai vykdyti įmonės (taip pat ir konsultacinės) gali gauti finansavimą kaip projektų koordinatoriai. Jos taip pat gali dalyvauti skelbiamuose analitinių ar organizacinių paslaugų, susijusių su programų vykdymu, ar ekspertinių vertinimų vykdymo konkursuose. Žr. 2 žingsnį.*

○ **Mokslinių tyrimų organizacijos, universitetai, įskaitant privataus sektoriaus mokslinių tyrimų organizacijas**

■ **7BP: Taip.** Visos 7BP veiklos sritims.

■ **KIP: Kartais.** Mokslinių tyrimų organizacijos ir universitetai gali dalyvauti tam tikrose projektuose ir bendradarbiavimo veikloje, priklausomai nuo konkrečiame kvietime teikti paraiškas nurodytų sąlygų. Finansavimo galimybės visų pirma siūlomos pagal programas, susijusias su **informacinėmis technologijomis, pažangia energetika ir aplinkosaugos technologijomis**. Minėtos organizacijos taip pat gali teikti paraiškas dėl analitinių ar organizacinių paslaugų pirkimo sutarčių. Technologijų perdavimo kontekste mokslinių tyrimų organizacijos ir universitetai gali gauti paramą pagal **Bendrijos finansines priemones**. Šios mokslinių tyrimų organizacijos turėtų susisiekti su jų šalyje ar regione esančiais finansiniais tarpininkais dėl informacijos apie priimtino kriterijus ir paraiškų teikimo tvarką. (žr. 2 priedo 6 straipsnio „Paraiškų teikimo tvarka“ 1 dalį).

■ **SF: Taip.** ERPF (Europos regioninės plėtros fondas, žr. 3 priedą) gali teikti paramą įvairiai viešų ir privačių mokslinių tyrimų organizacijų ir universitetų veiklai. ESF (Europos socialinis fondas, žr. 3 priedą), be kitų veiklų, teikia paramą aukštojo mokslo institucijų, mokslinių tyrimų ir technologijų centrų bei įmonių bendradarbiavimo tinklų veikloms. Sąlygos ir temos priklauso nuo atitinkamos nacionalinės ar regioninės programos, todėl išsamesnės informacijos reikėtų ieškoti valstybių narių ar regionų veiksmų programose.

○ **Individualūs tyrėjai, doktorantai, ekspertai**

■ **7BP: Taip,** pagal **7BP specifinę programą „Žmonės“**¹². Mokslininkai ir tyrėjai pagal kvietimus gali teikti paraiškas individualioms stipendijoms arba tiesiogiai Marie Curie finansuojamiems projektams. Mokslininkai ir tyrėjai gali gauti finansavimą visuose jų karjeros etapuose, o projektai apima visas mokslinių tyrimų sritis (išskyrus Euratomą) tiek viešajame, tiek ir komerciniuose sektoriuose. Pavieniai mokslininkai ir tyrėjai (fiziniai asmenys) taip pat gali teikti paraiškas kaip pagrindiniai tyrėjai dėl Europos mokslinių tyrimų tarybos finansavimo pagal **7BP specifinę programą „Idėjos“**¹². Be to, ekspertai gali būti samdomi pagal paslaugų sutartis 7BP paraiškų vertintojais arba 7BP projektų apžvalgininkais.

¹² Kalbant teisiniais terminais, fiziniai asmenys gali dalyvauti visuose projektuose, remiamuose pagal 7BP dotacijų forma, išskyrus atvejus, kai tą draudžia darbo programa arba specifinė programa. Tačiau 7BP specifinė programa „Žmonės“ yra vienintelė programa, iš esmės skirta individualiems mokslininkams ir tyrėjams (fiziniams asmenims).

■ **KIP: Ne**, išskyrus kvietimus dalyvauti analitinių paslaugų teikimo konkursuose arba būti išorės vertintojais pagal tam tikrus kvietimus teikti paraiškas.

■ **SF: Taip**. Žmogiškojo potencialo mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje plėtra gali būti remiama pagal ESF (Europos socialinis fondas, žr. 3 priedą) programas, ypač antrojoje ir trečiojoje aukštojo mokslo studijų pakopose, ir rengiant mokslo darbuotojus. Dėl išsamesnės informacijos ir sąlygų reikėtų susisiekti su regionine ar nacionaline ESF vadovujančiaja institucija. Pavieniai mokslininkai ir tyrėjai (fiziniai asmenys) gali pasinaudoti tam tikromis paramos priemonėmis iš ERPF, jeigu tokios priemonės yra numatytos atitinkamoje veiksmų programoje.

Taip pat pasiteiraukite savo universitete dėl galimybių gauti *Erasmus* stipendiją studijoms užsienyje pagal ES mokymosi visą gyvenimą programą: http://ec.europa.eu/education/index_en.html.

○ **NVO, verslo ar mokslinių tyrimų asociacijos, prekybos rūmai**

■ **7BP: Taip**, jeigu užsiima veikla, susijusia su atitinkamais kvietimais teikti paraiškas.

■ **KIP: Taip**, vykdyti bandomuosius ir pateikimo rinkai projektus ar bendradarbiavimo tinkle veiklą, jeigu tai numatyta atitinkamame kvietime teikti paraiškas.

■ **SF: Taip**. Sąlygos ir temos priklauso nuo nacionalinių ar regioninių programų, todėl išsamesnės informacijos reikėtų ieškoti valstybių narių ar regionų veiksmų programose.

○ **Viešojo administravimo institucijos – vietos, regioninės, nacionalinio valdymo, regioninės ar vietos plėtros ir (arba) inovacijų agentūros, tarpininkavimo tarnybos (kurių veikla atskaitinga vadovaujančiai ar tvirtinančiai institucijai arba kurios vykdo pareigas tokių institucijų vardu), ar bet kokia kita organizacija, kurios veikla reglamentuojama pagal viešąją teisę.**

Organizacijų, kurių veiklą reglamentuoja viešoji teisė, sąvokos apibrėžimą žr. 2004 m. kovo 31 d. Direktyvoje 2004/18/EB
<http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2004:134:0114:0240:EN:PDF>.

■ **7BP: Taip**. Organizacijos, kurių veiklą reglamentuoja viešoji teisė, gali dalyvauti projektuose pagal **7BP specialiąsias programas „Bendradarbiavimas“** ir **„Žmonės“**, ypač per viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę, steigiamas kaip plataus masto daugiašalė mokslinių tyrimų veikla tam tikrų pagrindinių sektorių srityse, kurios ypač svarbios Europos pramonės konkurencingumui, ir visuomenei itin svarbiose srityse. Minėtos partnerystės steigiamos per Bendras įmones ir Jungtines technologijų iniciatyvas (JTI). Daugiau informacijos rasite http://cordis.europa.eu/fp7/jtis/home_en.html ir <http://www.sesarju.eu>. Organizacijos, kurių veiklą reglamentuoja viešoji teisė, taip pat yra pagrindinės ERA-NET programos dalyvės.

Nacionalinės mokslinių tyrimų ministerijos ir agentūros ypač kviečiamos dalyvauti Mokslinių tyrimų infrastruktūrų, Žinių regionų ir Paramos nuosekliam mokslinių tyrimų politikos vystymui veiklose pagal **7BP specifinę programą „Pajėgumai“**. Be to, regioninės valdžios institucijos yra pagrindinės į mokslinius tyrimus orientuotų klasterių Žinių regionų veikloje dalyvės.

Galiausiai, nacionalinės ir regioninės valdžios institucijos vaidina svarbų vaidmenį mokslinių tyrimų subjektų projektų, finansuojamų konvergencijos regionuose pagal **7BP specifinės programos „Pajėgumai“** Mokslinių tyrimų potencialo veiklą, tolimesniame vykdyme.

■ **KIP: Taip.** Viešojo administravimo institucijos gali dalyvauti pagal daugumą KIP kvietimų teikti paraiškas, susijusių su bendradarbiavimu tinkle, inovacijų politikos plėtra, pažangiąja energetika ir IRT.

■ **SF: Taip.** Viešojo administravimo institucijos gali gauti tiesioginę finansavimo paramą. ERPF (Europos regioninės plėtros fondas, žr. 3 priedą) gali teikti paramą viešojo administravimo institucijoms ekonominei ir socialinei sanglaudai stiprinti atitaisant didžiausius regioninės plėtros netolygumus, įskaitant infrastruktūrų priemones ir techninę pagalbą. Pagal ESF (Europos socialinio fondo, žr. 3 priedą) politiką gali būti finansuojamas institucinių gebėjimų ir viešųjų paslaugų efektyvumo stiprinimas nacionaliniame, regioniniame ir vietos lygmenyse. Be to, ekonomiškai prasčiau išsivysčiusių regionų atžvilgiu (pagal Konvergencijos tikslą; žr. 6 žingsnį toliau) ypatingai akcentuojamas gebėjimų stiprinimas, apimantis mokymų bei bendradarbiavimo tinkle priemones, ypač darbuotojų ir įmonių gebėjimo prisitaikyti srityje. Išsamesnės informacijos reikėtų ieškoti kiekvienos valstybės narės ar regiono veiksmų programose.

2 žingsnis: Ar mano mokslinių tyrimų, inovacijų ar įmonių plėtros veiklos rūšis yra tinkama?

Galimi variantai:

- Fundamentiniai (individualūs) moksliniai tyrimai
- Aukštojo mokslo institucijų, mokslinių tyrimų centrų ir įmonių (tarp jų ir MVĮ) vykdomi taikomieji ir bendradarbiavimo moksliniai tyrimai
- Mokslinių tyrimų infrastruktūros projektų parengiamoji veikla
- Mokslinių tyrimų įrengimų pajėgumų modernizavimas
- Plataus masto pramonės-mokslinių tyrimų bendradarbiavimas
- Mokslinių tyrimų stipendijos, doktorantūros studijos užsienyje, įdarbinimas įmonėse
- Technologijų perdavimas, eksploatavimas ir apsauga (intelektinės nuosavybės teisių (INT) forma)
- Konsultavimas netechnologinių inovacijų / inovacijų valdymo srityje (inovacijų potencialo ir jūsų organizacijos spragų analizė bei reikiamų technologinių, organizacinių ir pan. pokyčių strategijos nustatymas)
- Komercializacija, į rinką orientuota veikla, verslo plėtra
- Politikos analizė, strategijų plėtra (viešosios politikos plėtros statistika ir tyrimai)
- Bendradarbiavimo tinkle veikla, politikos formuotojų programų koordinavimas, mokslinių tyrimų programų koordinavimas, įmonių asociacijos, mokslinių tyrimų organizacijos, geros praktikos mainai
- Personalo įgūdžių atnaujinimas / tobulinimas ar mokslininkų / novatorių, gebančių įsisavinti inovacines technologijas, metodus ir valdymą, priėmimas į darbą
- Aplinkosaugos gerinimo veikla, gamybos ar produktų emisijos mažinimas, atsinaujinantys energijos šaltiniai, biologinių produktų plėtra, perdirbimas
- IRT naudojimo jūsų organizacijoje tobulinimas, geresnio skaitmeninio turinio plėtra, IRT paslaugos

○ Fundamentiniai (individualūs) moksliniai tyrimai

■ **7BP: Taip.** Pagal 7BP specifines programas „Idėjos“ ir „Žmonės“. Europos mokslinių tyrimų taryba (EMTT) vadovauja 7BP fundamentinių mokslinių tyrimų kryptčiai (pavienu tyrimų iniciatyvomis pagrįsti moksliniai tyrimai) visose mokslinėse ir technologijų srityse, įskaitant socialinius ir humanitarinius mokslus. Marie Curie veikla yra vykdoma pagal principą

„iš apačios į viršų“ (t. y. neturint iš anksto nustatytų temų), todėl kviečiama pateikti paraiškas iš visų mokslinių tyrimų sričių bet kokiems moksliniams tyrimams – nuo fundamentinių tyrimų iki pažangios plėtros. Fundamentiniai moksliniai tyrimai taip pat gali būti finansuojami pagal 7BP specifinę programą „Bendradarbiavimas“.

■ KIP: Ne.

■ SF: Ne.

○ **Aukštojo mokslo institucijų, mokslinių tyrimų centrų ir įmonių (tarp jų ir MVĮ) vykdomi taikomieji ir bendradarbiavimo moksliniai tyrimai**

■ **7BP: Taip.** Pagal 7BP specifinę programą „Bendradarbiavimas“, su sąlyga, kad moksliniai tyrimai patenka į šias 7BP temines sritis: sveikata; maistas, žemės ūkis ir biotechnologijos; informacinės ir ryšių technologijos; nanomokslai, nanotechnologijos, medžiagos ir naujos gamybos technologijos; energetika; aplinkosauga (įskaitant klimato kaitą); transportas (įskaitant aeronautiką); socialiniai, ekonomikos ir humanitariniai mokslai; saugumas ir kosmosas. Be to, mokslinių tyrimų paslaugos MVĮ pagal 7BP specifinės programos „Pajėgumai“ teminę sritį „MVĮ skirti moksliniai tyrimai“ ir Marie Curie veiklą.

■ KIP: Ne.

■ **SF: Taip.** Parama gali būti teikiama mokslinių tyrimų centrų vykdomoms mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros (MTTP) veikloms visose mokslinių tyrimų srityse ar MTTP padedančiose veiklose, ypač vykdomoms MVĮ (įsk. galimybę pasinaudoti MTTP paslaugomis mokslinių tyrimų centruose). Sąlygos ir temos priklauso nuo atitinkamos nacionalinės ar regioninės veiksmų programos strategijos ir prioritetų, todėl išsamesnės informacijos galite rasti paskelbtoje programoje arba susisiekti su veiksmų programos vadovaujančiąja institucija (žr. 4 priedą).

○ **Mokslinių tyrimų infrastruktūros projektų parengiamosios veiklos**

■ **7BP: Taip,** pagal 7BP specifinės programos „Bendradarbiavimas“ Mokslinių tyrimų infrastruktūrų veiklą, pagal kurią parama teikiama visai Europai svarbių stambių mokslinių tyrimų infrastruktūrų veiklos integravimui.

■ KIP: Ne.

■ **SF: Taip.** Veiksmų programose gali būti numatyta parama įvairioms parengiamosios veiklos rūšims, taip pat ir infrastruktūrų galimybių studijoms. Be to, JASPERS (Bendra parama projektams Europos regionuose remti, angl. *Joint Assistance in Supporting Projects in European Regions* (http://ec.europa.eu/regional_policy/atlas2007/fiche_index_en.htm) vadovaujančių institucijų konvergencijos regionuose prašymu gali suteikti joms techninę pagalbą, rengiant stambius projektus Komisijai tvirtinti. Žr. www.jaspers.europa.eu.

Taip pat žr. Europos strateginį mokslinių tyrimų infrastruktūrų forumą (ESFRI), kuris numato platformą Europos mokslinių tyrimų infrastruktūrų nuoseklaus politikos formavimo metodams remti ir veikti kaip tarptautinių derybų dėl konkrečios iniciatyvos inkubatorius, <http://cordis.europa.eu/esfri/>.

○ **Mokslinių tyrimų įrengimų pajėgumo modernizavimas**

■ **7BP: Taip,** pagal 7BP specifinės programos „Pajėgumai“ mokslinių tyrimų infrastruktūrų srities integracijos veiklą (I3). Tam tikra parama taip pat teikiama pagal 7BP specifinės prog-

ramos „Pajėgumai“ mokslinių tyrimų potencialo kryptį, tačiau šios paramos teikimas yra ribotas ir apsiriboja **tik** mažiau išsivysčiusiais konvergencijos regionais. Be to, MVĮ gali gauti finansavimą pagal **7BP specifinės programos „Žmonės“** Marie Curie veiklų pramonės ir akademinės bendruomenės sąsajų ir partnerystės (IAPP) schemą.

Žr. http://ec.europa.eu/research/fp7/understanding/marie-curieinbrief/researchbusiness_en.html.

KIP: Ne.

SF: Taip. Finansinė parama gali būti suteikta MTTP infrastruktūroms (įskaitant pačią įmonę, prietaisus ir didelės spartos kompiuterių tinklus, jungiančius mokslinių tyrimų centrus) ir konkrečios technologijos kompetencijos centrams, ypač konvergencijos regionuose, tačiau sąlygos ir temos priklauso nuo jūsų valstybės narės ar regiono programų strategijos ir prioritetų. Prašome susisiekti su atitinkama vadovaujančia institucija.

○ **Plataus masto pramonės-mokslinių tyrimų bendradarbiavimas**

7BP: Taip, pagal **7BP specifinę programą „Bendradarbiavimas“**. Bendrų įmonių ir Jungtinių technologijų iniciatyvų (JTI) kryptis apjungia ES finansuojamus projektus ir pagrindines pramonės suinteresuotas šalis. JTI šiuo metu įgyvendinamos šiose srityse: IRT (įterptinės sistemos ir nanoelektronika), vandenilis ir kuro elementai, aeronautika ir oro erdvė bei naujoviški vaistai. Išsamesnės informacijos ieškokite http://cordis.europa.eu/fp7/jtis/home_en.html ir <http://www.sesarju.eu>.

KIP: Ne.

SF: Galbūt, priklausomai nuo nacionalinės ar regioninės programos strategijos ir prioritetų. Didieji projektai ir paramos schemas (t.y. bendros išlaidos, viršijančios 25 mln. eurų aplinkosaugos srityje ir 50 mln. eurų kitose srityse) paprastai yra nurodyti veiksmų programose. Skirtingai nuo Struktūrinių fondų projektų, minėtus stambius projektus, kartu su ekonominės naudos analize bei atitiktis ES aplinkosaugos ir kitiems standartams įrodymais, reikia teikti patvirtinti Europos Komisijai.

○ **Mokslinių tyrimų stipendijos, doktorantūros studijos užsienyje, įdarbinimas įmonėse**

7BP: Taip, pagal **7BP specifinę programą „Žmonės“**, kuri numato Marie Curie pramonės ir akademinės bendruomenės sąsajų ir partnerystės, pradinių mokymų tinklų ir stipendijų finansavimo planus. Žr. <http://ec.europa.eu/mariecurieactions/>.

KIP: Ne.

SF: Taip. Įdarbinimas įmonėse gali būti finansuojamas pagal Europos socialinio fondo priemones, priklausomai nuo jūsų valstybės narės ar regiono Struktūrinių fondų programos strategijos ir prioritetų.

EURAXESS portale (http://ec.europa.eu/euraxess/index_en.cfm) pateikiama informacija apie mokslininkų tarptautinį mobilumą, pranešimai apie laisvas darbo vietas, informacija apie teises ir paramą organizuojant mokslininkų išvykimą ir buvimą užsienyje.

○ **Technologijų perdavimas, eksploatavimas ir apsauga (intelektinės nuosavybės teisių (INT) forma**

7BP: Taip (su tam tikromis išimtimis), ši veikla gali būti į mokslinius tyrimus nukreiptų projektų pagal **7BP specifines programas „Bendradarbiavimas“, „Žmonės“** ir **„Pajėgumai“**, dalis.

KIP: Taip. Šias temas gali apimti bendradarbiavimo tinkle, bandomieji ir pateikimo rinkai projektai. KIP MVĮ spartaus augimo ir naujovių priemonė taip pat apima technologijų perdavimo veiklą.

SF: Taip. Finansinė parama gali būti teikiama technologijų perdavimui ir gerinti bendradarbiavimą tarp MVĮ, tarp MVĮ ir kitų įmonių bei universitetų, visų rūšių aukštesniojo švietimo įstaigų, regionų valdžios institucijų, mokslinių tyrimų centrų ir mokslo bei technologijų polių (mokslo ir technologijų parkų, technopolių ir t. t.) bendradarbiavimo tinklų tobulinimui. Išsamesnės informacijos apie galimą paramą suteiks vadovaujanti institucija, atsakinga už atitinkamą programą jūsų valstybėje narėje ar regione.

- Atkreipkite dėmesį į tiesioginę paramą, teikiamą KIP **Europos verslo ir inovacijų tinklo**, kuris siūlo jūsų įmonės technologijų auditą ir organizuoja tarpininkavimo susitikimus bei dvišalių technologijų perdavimo partnerių paiešką.
Žr. www.enterprise-europe-network.ec.europa.eu/index_en.htm.
- Taip pat žr. **IPR Helpdesk** siūlomą paramą INT klausimais, susijusiais su 7BP ir technologijų perdavimu (www.ipr-helpdesk.org).
- Visos Europos Žinių perdavimo tarnybų (ŽPT) tinklas **ProTon Europe** turi daugiau kaip 250 narių 28 Europos šalyse (<http://www.protoneurope.org/>).

○ **Konsultavimas netechnologinių inovacijų / inovacijų valdymo srityje (inovacijų potencialo ir jūsų organizacijos spragų analizė bei reikiamų technologinių, organizacinių ir pan. pokyčių strategijos nustatymas)**

7BP: Galbūt. Tokia veikla gali būti susijusi, pavyzdžiui, su MVĮ skirtais moksliniais tyrimais pagal 7BP specifinę programą „Pajėgumai“.

KIP: Taip. KIP atsižvelgia į inovacijas plačiąja prasme. Bendradarbiavimo tinkle, bandomieji ir pateikimo rinkai projektai gali būti finansuojami viešojo ir privačiojo sektorių suinteresuotoms šalims inovacijų srityje (įskaitant politikos formuotojus, paramos inovacijoms teikėjus, klasterių (naujovių grupių) vadovus, technologijų perdavimo ir mokslinių tyrimų organizacijas, finansų sektorių bei įmonių asociacijas), skatinant patirties mainus, naujų politinių požiūrių ir netechnologinių inovacijų plėtrą.

Informacijos taip pat ieškokite MVĮ skirtoje interneto svetainėje ir savęs vertinimo priemonėse inovacijų valdymo tema, parengtose pagal Europos INNOVA iniciatyvos projektą **IMP³rove**: <http://www.improve-innovation.eu>.

SF: Taip. Aukšto lygio paramos bendrovėms ir bendrovių grupėms paslaugos gali būti finansuojamos iš Europos regioninės plėtros fondo. Novatoriškų ir produktyvesnių darbo organizavimo būdų kūrimas ir platinimas gali būti finansuojamas iš Europos socialinio fondo. Išsamesnės informacijos apie galimą paramą suteiks vadovaujanti institucija, atsakinga už atitinkamą veiksmų programą jūsų valstybėje narėje ar regione.

○ **Komercializacija, į rinką orientuota veikla, verslo plėtra**

7BP: Ne.

KIP: Taip. Programa skatina MVĮ prieigą prie finansų per finansines priemones ir teikia paramą komercializacijai ar verslo plėtrai, vykdant bandomuosius ir pateikimo rinkai projektus.

SF: Taip. Finansinė parama visų pirma teikiama MVĮ, skatinant aplinką tausojančius produktus, priklausomai nuo atitinkamų valstybių narių ar regionų programų. Ta pati nuostata galioja ir investicijoms į bendroves, ypač investicijoms į bendroves, tiesiogiai susijusias su

moksliniais tyrimais ir inovacijomis (novatoriškos technologijos, naujų bendrovių prie universitetų steigimas, esami MTTP centrai ir bendrovės ir t. t.). Išsamesnės informacijos apie galimą paramą suteiks vadovaujanti institucija, atsakinga už atitinkamą veiksmų programą jūsų valstybėje narėje ar regione.

- **Politikos analizė, strategijų plėtra (viešosios politikos plėtros statistika ir tyrimai)**

- **7BP: Taip**, pagal **7BP specifinę programą „Pajėgumai“**, kuri finansuoja analizės ir bendradarbiavimo tinkle tarp politikos formuotojų ir programų vadovų nacionaliniame ir regioniniame lygmenyse projektus pagal mokslinių tyrimų infrastruktūrą, žinių regionų ir paramos nuosekliam mokslinių tyrimų politikos vystymui veiklą. Be to, gali būti sudaromos analitinės paramos Komisijos veiklai sutartys.

- **KIP: Taip**. Gali būti finansuojami novatoriškos politikos formuotojų ir kitų inovacijų dalyvių (programų vadovų, inovacijų rėmimo organizacijų ir pan.), kartu kuriančių strategines priemones ir vykdančių politikos analizės veiklą, bendradarbiavimo tinkle projektai. Ta pati nuostata galioja ir analitinės paramos Komisijos veiklai paslaugų sutartims.

- **SF: Taip**, su sąlyga, kad tai numatyta regioninėje ar nacionalinėje programoje ir neviršijant Bendrojo Struktūrinių fondų reglamento 46 straipsnyje nustatytų ribų. Politikos priemonių plėtros veikla gali apimti naujų programų ar finansavimo modelių bandymus. Išsamesnės informacijos apie galimą paramą suteiks vadovaujanti institucija, atsakinga už atitinkamą veiksmų programą jūsų valstybėje narėje ar regione. ([http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/regulation/pdf/2007/general/ce_1083\(2006\)_en.pdf](http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/regulation/pdf/2007/general/ce_1083(2006)_en.pdf))

Analitinės paramos Komisijos veiklai (Regioninės politikos generaliniame direktorate, Užimtumo generaliniame direktorate) paslaugų sutartys taip pat gali būti sudaromos, tačiau jos nesudaro nacionalinių ar regioninių SF programų dalies. Esant reikalui, Komisija paskelbs daugiau informacijos. Taip pat skaitykite 4 žingsnį toliau.

- **Bendradarbiavimo tinkle veikla, politikos formuotojų programų koordinavimas, mokslinių tyrimų programų koordinavimas, įmonių asociacijos, mokslinių tyrimų organizacijos, geros praktikos mainai**

- **7BP: Taip**. Beveik visos **7BP specifinės programos „Pajėgumai“** veiklos kryptys numato bendradarbiavimo tinkle paramą: žinių regionai (moksliniais tyrimais pagrįstos inovacijų grupės (klasteriai), glaudžiai susijusios su universitetais, mokslinių tyrimų centrais ir įmonėmis); MVĮ skirti moksliniai tyrimai (plėtros ir koordinavimo paramai mažosioms ir vidutinėms įmonėms); mokslinių tyrimų infrastruktūros (platesnė ir veiksmingesnė prieiga prie mokslinių tyrimų infrastruktūrą ir efektyvesnis jų naudojimas); parama nuosekliam mokslinių tyrimų politikos vystymui (OMC-NET veiklos mokslinių tyrimų politikos formuotojams) ir tarptautinis bendradarbiavimas (nacionalinių programų koordinavimo parama tarptautinio mokslinio bendradarbiavimo srityje). Žr. http://cordis.europa.eu/fp7/capacities/home_en.html.

7BP specifinė programa „Bendradarbiavimas“ skatina bendradarbiavimą tinkle per ERANET schemas (plėtoti ir stiprinti nacionalinių ir regioninių mokslinių tyrimų programų koordinavimą: http://cordis.europa.eu/fp7/coordination/eranet_en.html). **7BP specifinė programa „Žmonės“** taip pat siūlo bendradarbiavimo paramos galimybių.

Be to, ES Steigimo sutarties 169 straipsnyje numatytos priemonės remia nacionalinių mokslinių tyrimų programų integraciją, dalyvaujant mokslinių tyrimų ir plėtros programose, kurias įgyvendina kelios valstybės narės (http://cordis.europa.eu/fp7/art169_en.html). Tai apima ir EUROSTARS programą, skirtą finansuoti MVĮ bei jų partnerius, vykdančius bendrus mokslinius tyrimus (<http://www.eurostars-eureka.eu/home.do>). Galiausiai, suformuotos Europos

technologijų platformos (ETP), kurių tikslas suburti pramonės subjektų vadovaujamas suinteresuotas organizacijas strateginei mokslinių tyrimų darbotvarkei (SMTD) apibrėžti ir įgyvendinti įvairiose srityse: http://cordis.europa.eu/technology-platforms/home_en.html.

KIP: Taip. Viešojo ir privačiojo sektorių suinteresuotų inovacijų šalių (įskaitant politikos formuotojų, verslo paramos paslaugų teikėjų, inovacijų grupių (klasterių) vadovų, technologijų perdavimo ir mokslinių tyrimų organizacijų, finansų sektoriaus bei įmonių asociacijų) bendradarbiavimo tinkle projektai gali būti finansuojami pagal visas specifines KIP programas, skatinant patirties mainus, naujų politinių požiūrių ir priemonių plėtrą.

Nuolatinė bendradarbiavimo veikla inovacijų srityje skatinama šių priemonių pagalba:

- **PRO INNO Europe** iniciatyva (www.proinno-europe.eu) skatina glaudesnę inovacijų politikos formuotojų bendradarbiavimą įvairiuose lygmenyse. INNO tinklai skatina regioninės ir nacionalinės inovacijų politikos dalyvius, atsakingus už inovacijas, glaudžiau bendradarbiauti, siekiant puoselėti inovacijų rėmimo tarpvalstybinį bendradarbiavimą programos lygmenyje;
- **Europos INNOVA** (www.europe-innova.org) – tai iniciatyva naujovių profesionalams, skatinanti projektuoti ir skelbti naujas ir geresnes priemones, skirtas inovacijoms remti.

SF: Taip. Viešojo ir (arba) privačiojo sektorių dalyvių bendradarbiavimo projektai (pavyzdžiui, verslas tiekimo grandinėje ar klasteryje) gali būti finansuojami jūsų regione. Galima parama priklauso nuo atitinkamos **regioninės ar nacionalinės veiksmų programos** strategijos ir prioritetų.

Be to, tarpvalstybinio ir tarpregioninio bendradarbiavimo, viešųjų organizacijų bendradarbiavimo ir keitimosi patirtimi projektai finansuojami pagal įvairias Europos teritorinio bendradarbiavimo programas.

- tarpvalstybinis bendradarbiavimas apima kaimyninių regionų, esančių prie sausumos ar jūrų sienų, bendradarbiavimą (pavyzdžiui, Vokietija-Lenkija arba Prancūzija-Jungtinė Karalystė);
žr. http://ec.europa.eu/regional_policy/atlas2007/crossborder/index_en.htm);
- tarptautinis bendradarbiavimas apima didelių kaimyninių sričių bendradarbiavimą (pavyzdžiui, Baltijos jūros regionas, Alpių regionas, Pietvakarių Europa; žr. http://ec.europa.eu/regional_policy/atlas2007/transnat/index_en.htm);
- tarpregioninis bendradarbiavimas apima bendradarbiavimo tinklus ir keitimąsi patirtimi visoje Europos bendrijoje, įgyvendinamus per dvi programas: INTERREG IV C (konkretūs bendradarbiavimo tarp regionų projektai, žr. www.interreg4c.eu) ir URBACT (bendradarbiavimas ir keitimasis patirtimi miestų plėtros srityje, žr. <http://urbact.eu>).

Atkreipkite ypatingą dėmesį į pasirinktų INTERREG IV C ir URBACT tinklų galimybę siekti spartesnių pokyčių (angl. *fast track option*), kuri yra iniciatyvos „**Regionų ekonominiai pokyčiai**“ dalis. Šia iniciatyva siekiama aktyviai remti ir puoselėti šiuos tinklus per Komisijos paslaugas bei skatinti geros praktikos pavyzdžių perėmimą veiksmų programose palaikant ryšius su vadovaujančiosiomis institucijomis. Žr. http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/interregional/ecochange/themes_en.cfm?nmenu=3

Praktinis patarimas: Plataus masto bendradarbiavimo veiklos Europos bendrijos viduje atveju gali būti naudinga įsteigti stabilų juridinio asmens statusą turinčią struktūrą šiai veiklai vadovauti. Šiuo atveju apsvastykite galimybę pasinaudoti **Europos teritorinio bendradarbiavimo grupių** forma (http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/gect/index_en.htm).

- **Personalo įgūdžių atnaujinimas / tobulinimas ar mokslininkų / novatorių, gebančių įsisavinti inovacines technologijas, metodus ir valdymą, priėmimas į darbą**

■ **7BP: Taip**, finansavimas pagal 7BP specifinės programos „Žmonės“ Marie Curie veiklą numatytas personalo naujų įgūdžių ir technologijų įgijimui ir mokslininkų priėmimui į darbą. Be to, finansinė parama gali būti suteikta kaip nedidelė mokslinio tyrimo projekto pagal 7BP specifinę programą „Bendradarbiavimas“ neatsiejama dalis. Mokslininkų priėmimo į darbą veikla taip pat yra 7BP specifinės programos „Pajėgumai“ mokslinių tyrimų potencialo veiklos krypties dalis, bet tik konvergencijos ir atokiausiuose regionuose.

■ **KIP: Ne.**

■ **SF: Taip**, iš esmės pagal Europos socialinio fondo politikos priemones (ESF, žr. 3 priedą) gali būti finansuojamas mokymosi visą gyvenimą sistemų ir strategijų rengimas bendrovėse, mokymas ir paslaugos darbuotojams siekiant didinti jų gebėjimą prisitaikyti prie pokyčių, priklausomai nuo SF programos prioritetų ir strategijos jūsų valstybei narei ar regionui. Tas pats galioja ir tokiai veikloms, kaip švietimo ir mokymo sistemų reformų kūrimas, diegimas ir įgyvendinimas, mokymo personalo įgūdžių atnaujinimas, atsižvelgiant į inovacijas ir žiniomis paremtą ekonomiką, žmogiškojo potencialo mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje plėtojimas, visų pirma skatinant antrosios ir trečiosios pakopų studijas, mokslo darbuotojų mokymą bei užmezgant ryšius tarp universitetų, mokslinių tyrimų centrų ir įmonių. Išsamesnės informacijos ieškokite atitinkamoje nacionalinėje veiksmų programoje ir susisieki su vadovaujanti institucija (žr. 4 priedą).

- **Aplinkosaugos gerinimo veikla, gamybos ar produktų emisijos mažinimas, atsinaujančios energijos šaltiniai, biologinių produktų plėtra, perdirbimas**

■ **7BP: Taip**, pagal atitinkamas 7BP specifinės programos „Bendradarbiavimas“ temas (aplinkosauga, transportas, energetika ir medžiagos bei naujos gamybos technologijos). Be to, pagal schemą „iš apačios į viršų“ (t. y. neturint iš anksto nustatytų temų), kviečiama pateikti paraiškas iš visų mokslinių tyrimų sričių pagal 7BP specifinės programos „Žmonės“ Marie Curie veiklą. 7BP specialiojoje programoje „Pajėgumai“ ši veikla gali būti remiama pagal MVĮ skirtų mokslinių tyrimų veiklų kryptį.

■ **KIP: Taip.** Ekologinės inovacijos yra KIP horizontalusis prioritetas. Bendradarbiavimas ir bandomieji bei pateikimo rinkai projektai energetikos efektyvumo ir atsinaujinančių energijos šaltinių srityje gali būti finansuojami pagal PEE programą (http://ec.europa.eu/energy/intelligent/index_en.html). Kiti ūkio sektoriai turėtų orientuotis į VIP programos ekoinovacijų dalį (http://ec.europa.eu/environment/etap/ecoinnovation/index_en.htm). Atkreipkite dėmesį, kad specialios biudžeto lėšos yra numatytos ekoinovacijų veiklai pagal KIP finansines priemones, skirtas MVĮ.

■ **SF: Taip.** Atsinaujinančios energijos (vėjo, saulės, biomasės, hidroelektrinių, geoterminių šaltinių ir kt.), energetikos efektyvumo, bendros gamybos, energijos valdymo projektai bei parama MVĮ skatinant aplinką tausojančius produktus ir gamybos procesus (veiksmingos aplinkos valdymo sistemos įdiegimas, taršos prevencijos technologijų patvirtinimas ir naudojimas, švarių technologijų integravimas bendrovės gamyboje) gali būti finansuojami priklausomai nuo SF programos prioritetų ir strategijos jūsų valstybei narei ar regionui. Išsamesnės informacijos apie galimą paramą suteiks vadovaujanti institucija, atsakinga už atitinkamą veiksmų programą jūsų valstybėje nareje ar regione.

- **IRT naudojimo organizacijoje tobulinimas, geresnio skaitmeninio turinio plėtra, IRT paslaugos**

■ **7BP: Taip**, pagal **7BP specifinės programos „Bendradarbiavimas“** temas: kognityvios sistemos, sąveika, robotų technika; skaitmeninės bibliotekos ir turinys; darni personalizuota sveikatos priežiūra; mobilumas; prieinamos IRT ir padedančios technologijos; aplinkos dar-na ir energetikos efektyvumas; savarankiškas gyvenimas ir įtrauktis bei būsimos ir naujai atsirandančios technologijos. Šios temos atitinka i2010 iniciatyvos nustatytus IRT politikos prioritetus: http://ec.europa.eu/information_society/europe/i2010/index_en.htm.

Finansinė parama taip pat galima pagal **7BP specifines programas „Žmonės“** ir **„Pajėgu-mai“** (mokslinių tyrimų infrastruktūros, su MVĮ susijusi veikla).

■ **KIP: Taip**. Pagal **KIP IRT programą** finansinė parama gali būti skirta bandomajai ir pateiki-mo rinkai veiklai, kuria siekiama patikrinti ir įrodyti naujoviškų IRT sprendimų naudojimo tikrosiomis sąlygomis, atsižvelgiant į socialinius ir ekonominius iššūkius (ypač visuomenės intereso srityse, tokiose kaip sveikatos priežiūra, transportas, e. valdžia, gyventojų įtrauktis ir senėjimas, nepalankioje padėtyje esančių žmonių grupių (rizikos grupių), įskaitant neįga-liuosius ir vyresnio amžiaus žmones, gyvenimo kokybės gerinimas, aplinkos apsauga, ener-getikos efektyvumas, saugumas ir apsauga), bei suinteresuotų šalių bendradarbiavimo ir tin-klų projektams. Žr. http://ec.europa.eu/ict_psp.

■ **SF: Taip**. Informacinės ir ryšių technologijos (prieiga, saugumas, sąveika, žmonių su negalia priei-ga, rizikos prevencija, moksliniai tyrimai, inovacijos, e. turinys ir t. t.) arba paslaugos ir taikomo-sios programos piliečiams (e. sveikata, e. valdžia, e. mokymasis, e. įtrauktis ir t. t.), arba paslaugos ir taikomosios programos MVĮ (e. komercija, švietimas ir mokymas, tinklai ir t. t.) ir kitos prie-monės, skirtos gerinti MVĮ prieigą prie IRT ir jų veiksmingą naudojimą gali būti finansuojami, priklausomai nuo veiksmų programų prioritetų ir strategijos jūsų valstybei narei ar regionui.

Svarbu:

Finansinė parama veiklai, susijusiai su inovacijomis, teikiama pagal įvairias kitas ES programas, pavyzdžiui:

- **Europos inovacijų ir technologijų instituto (EITI)** į meistriškumo siekimą orientuota inovacijų partnerystė, kuria siekiama mokslinių tyrimų ir plėtros rezultatus paversti verslo galimybėmis (rengiama) (<http://ec.europa.eu/eit/>)
- **Europos žuvininkystės fondas (EŽF)** (http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/structural_measures/arrangements_2007_2013_en.htm)
- **Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai (EŽŪFKP)** (http://ec.europa.eu/agriculture/rurdev/index_en.htm)
- **LIFE+ programa**, skirta aplinkos ir gamtos išsaugojimui (<http://ec.europa.eu/environment/life/index.htm>)
- **Marco Polo programa**, skirta intermodaliam transportui ir krovinių logistikai (http://ec.europa.eu/transport/marcopolo/index_en.htm)
- **Mokymosi visą gyvenimą programa** (švietimas ir mokymasis) (http://ec.europa.eu/education/programmes/programmes_en.html)
- **Europinių transporto ir energetikos tinklų programa**, skirta efektyvaus europinio tinklo plėtrai transporto, energetikos ir telekomunikacijų sektoriuose (http://ec.europa.eu/ten/index_en.html)

Be to, **Europos lygmenyje vykdomos su moksliniais tyrimais susijusios iniciatyvos**, kurios ne-priklauso nuo Bendrijos biudžeto. Pavyzdžiui:

EUREKA: Nuo ES biudžeto nepriklausantis tarpvyriausybines Europos valstybių tinklas, kurio tikslas remti į rinką orientuotą mokslo tyrimų ir technologijų plėtrą. Šis tinklas remia įmones, mokslinių tyrimų centrus ir universitetus, vykdančius inovacinių produktų, procesų ir paslaugų projektus visoje Europoje. (www.eureka.be)

Europos bendradarbiavimo mokslinių ir techninių tyrimų srityje programa **COST**, kurioje dalyvauja 34 Europos narės, skatina mokslininkus bendradarbiauti veikloje, sugrupuotoje į 9 pagrindines mokslines sritis. Šia programa taip pat siekiama didinti Europos sinergiją ir pridėtinės vertės kūrimą nekonkurencinių bei ikinormatyvinių mokslinių tyrimų srityse. (www.cost.esf.org)

3 žingsnis: Ar tinkami projekto realizavimo terminai?

Galimi variantai:

- Ar galiu teikti paraišką dabar?
- Ar sprendimas dėl finansavimo bus priimtas greitai?
- Ar galiu pats nuspręsti, kiek laiko truks mano projektas?

○ Ar galiu teikti paraišką dabar?

7BP: Galbūt. Yra tik tam tikri projektų paraiškų teikimo terminai pagal kiekvieną konkretų kvietimą teikti paraiškas. Daugeliu atvejų tokie kvietimai yra skelbiami tik kartą per vienerius ar dvejus metus ir nebūtinai visomis galimomis temomis. (Šiuo metu paskelbtų kvietimų teikti paraiškas sąrašą žr. <http://cordis.europa.eu/fp7/dc/index.cfm>).

KIP: Galbūt. Yra tik tam tikri projektų teikimo terminai, nurodyti konkrečiuose kvietimuose teikti paraiškas (žr. <http://ec.europa.eu/cip>). Daugeliu atvejų tokie kvietimai yra skelbiami tik kartą per vienerius ar dvejus metus ir nebūtinai visomis galimomis temomis.

SF: Galbūt. Tai priklauso nuo jūsų regionui aktualios Struktūrinių fondų programos ir veiklos rūšies. Dėl išsamesnės informacijos prašome susisiekti su atitinkama vadovaujančia institucija (žr. 4 priedą).

○ Ar sprendimas dėl finansavimo bus priimtas greitai?

7BP: Ne. 7BP projektai turi būti įvertinti ir patvirtinti. Po šio proceso vyksta derybos dėl sutarčių. Todėl laikotarpis nuo pasiūlymo pateikimo dienos iki sutarties pasirašymo dažnai užtrunka 9 mėnesius ar daugiau ir tik po to atliekami pirmieji mokėjimai.

Tačiau sprendimai dėl paslaugų sutarčių ir individualių stipendijų pagal **7BP specifinę programą „Žmonės“** gali būti priimti greičiau.

KIP: Mažai tikėtina projektų atveju dėl priežasčių, panašių kaip ir 7BP. **Taip, Bendrijos finansinių priemonių,** skirtų MVĮ, atveju su sąlyga, kad vienas ar keli finansiniai tarpininkai yra patvirtinti pagal KIP. MVĮ, ieškančios Europos Sąjungos remiamų paskolų, turėtų apsilankyti svetainėje <http://www.access2finance.eu>. Joje pateikiama informacija apie priimtumo kriterijus, paraiškų teikimo procedūras ir nacionalinių finansinių tarpininkų, dalyvaujančių KIP, sąrašas.

SF: Galbūt. Tai priklauso nuo nacionalinės ar regioninės veiksmų programos. Dėl išsamesnės informacijos prašome susisiekti su atitinkama vadovaujančia institucija (žr. 4 priedą).

○ Ar galiu pats nuspręsti, kiek laiko truks mano projektas?

7BP: Taip, tačiau su tam tikrais apribojimais, kurie paprastai nurodomi darbo programoje. Vidutinių-stambių projektų trukmė paprastai svyruoja nuo 1,5 iki 4 metų, o mažesni projektai gali trukti 1 metus ar tam tikrais atvejais dar trumpiau.

KIP: Taip, tačiau su tam tikrais apribojimais. Maksimali projekto trukmė nustatoma darbo programoje. Vidutinių-stambių projektų trukmė paprastai svyruoja nuo 2 iki 4 metų, o mažesni projektai gali trukti 1 metus ar tam tikrais atvejais dar trumpiau.

SF: Taip, tačiau su tam tikrais apribojimais. Projekto trukmė **priklauso** nuo jūsų regionui ar veiklos rūšiai aktualios Struktūrinio fondo programos. Bet kuriuo atveju finansavimas negali trukti ilgiau kaip iki 2015 m. Atkreipkite dėmesį, kad investicijos ar MVĮ sukurtos darbo vietos turi būti išlaikytos ne trumpiau kaip 3–5 metus po SF paramos pabaigos ir jų pobūdis bei įgyvendinimo sąlygos negali būti keičiamos iš esmės (žr. Tarybos Reglamento (EB) Nr. 1083/2006 57 straipsnį).

Dėl išsamesnės informacijos prašome susisiekti su atitinkama vadovaujančia institucija (žr. 4 priedą).

4 žingsnis: Kokią finansinę paramą aš galiu gauti?

Galimi variantai:

- Dotacijos (negražinama valstybės parama ir (arba) Europos Bendrijos finansavimas, paprastai papildomas daliniu finansavimu iš kitų šaltinių)
- Paskolos, garantijos, rizikos kapitalas
- Paslaugų sutartys, pasirašomos vadovaujantis viešųjų pirkimų tvarka

○ Dotacijos (negražinama valstybės parama ir (arba) Europos Bendrijos finansavimas, paprastai papildomas daliniu finansavimu iš kitų šaltinių)

7BP: Taip. Dotacijos yra pagrindinė Bendrosios programos paramos priemonė. Žr. šiuo metu paskelbtus kvietimus <http://cordis.europa.eu/fp7/dc/index.cfm>. Marie Curie veiklos atveju mokslininkų išlaidos, įskaitant darbdavių išlaidas ir su mobilumu susijusias išlaidas, finansuojamos 100 proc. Išimtis yra paskolos pagal Rizikos pasidalijimo finansinę priemonę (žr. toliau).

KIP: Taip, per kvietimus teikti paraiškas. Galiojantys kvietimai teikti paraiškas skelbiami KIP svetainėje <http://ec.europa.eu/cip> ir specialių KIP programų svetainėse:

- Verslininkystės ir inovacijų programa (VIP) – kvietimai teikti paraiškas dėl ekologinių inovacijų http://ec.europa.eu/environment/etap/ecoinnovation/index_en.htm;
 - Informacinės ir ryšių technologijos (IRT-PRP): http://ec.europa.eu/ict_psp;
 - Pažangios energetikos Europai (PEE): http://ec.europa.eu/energy/intelligent/index_en.html
- Ieškodami informacijos apie pagrindines temas ar veiklą, kuri bus finansuojama pagal būsimus kvietimus teikti paraiškas, galite apsilankyti KIP svetainėje http://ec.europa.eu/cip/index_en.htm.

SF: Taip. Struktūrinių fondų lėšų paskirstymo projektams procedūros skiriasi priklausomai nuo atitinkamos nacionalinės ar regioninės programos. Paraiškų teikimo tvarką (pavyzdžiui, rengiamos paraiškos ir projektų atranka, nustatytų terminų kvietimai teikti paraiškas ar konkursai) nustato vadovaujanti institucija, atsižvelgiant į tai, kas yra labiausiai tinkama atitin-

kamai veiklai. Projektų atrankos kriterijai yra derinami su kiekvienos programos stebėsenos komitetu ir skelbiami (pavyzdžiui, vadovaujančios institucijos interneto svetainėje).

Atkreipkite dėmesį, kad valstybės paramos ribos gali skirtis, priklausomai nuo įmonės dydžio, sektoriaus ir veiklos rūšies arba geografinės vietovės ir pan. Į tai atsižvelgiama nustatant SF, 7BP ir KIP priemonių valstybės dalinio finansavimo ribas. Tačiau, jeigu jūs gaunate paramą iš kelių šaltinių, turi būti užtikrinta, kad susumavus skirtingas dotacijas nebūtų viršytos maksimalios sumos ir jų dalys atitinkamiems laikotarpiams.
Žr. http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/overview/index_en.cfm.

○ Paskolos, garantijos, rizikos kapitalas

■ **7BP: Taip.** Rizikos pasidalijimo finansinė priemonė (RFPF) skirta skatinti privačias investicijas į mokslinių tyrimų projektus, gerinant galimybes didelių Europos mokslinių tyrimų veiklos dalyviams pasinaudoti Europos investicijų banko (EIB) paskolomis. Žr. <http://www.eib.org/products/loans/special/rsff/index.htm> ir http://ec.europa.eu/invest-in-research/funding/funding02_en.htm.

■ **KIP: Taip,** bet tik pagal **Bendrijos finansines priemones, skirtas MVĮ**, kurias Europos Komisijos vardu valdo Europos investicijų fondas (EIF) ir kurios apima:

- MVĮ garantijų priemonę, pagal kurią suteikiamos paskolų garantijos, skatinančios bankus teikti daugiau paskolų MVĮ;

- MVĮ spartaus augimo ir naujovių priemonę, kuria siekiama MVĮ suteikti rizikos kapitalo paramą.

Atkreipkite dėmesį, kad MVĮ negali gauti finansavimo tiesiogiai iš EIF. Norėdamos gauti finansavimą, MVĮ turėtų susisiekti su nacionaliniu finansiniu tarpininku. Žr. <http://www.access2finance.eu/>.

Daugiau informacijos apie paramą pagal šias priemones pateikiama 2 priedo 6 straipsnyje.

■ **SF: Taip.** Daugelis nacionalinių ar regioninių SF programų numato finansinių priemonių panaudojimą. Be to, daugelyje regionų mikroįmonių, mažų ir vidutinių įmonių plėtros finansavimo galimybėms didinti naudojama JEREMIE (Jungtiniai Europos ištekliai vidutinėms ir mikroįmonėms) iniciatyva. JEREMIE lėšos nėra skiriamos MVĮ tiesiogiai. Todėl MVĮ neturėtų kreiptis dėl finansinės paramos į EIF ar Komisiją. Finansinių tarpininkų sąrašas (žr. www.eif.org/jeremie) bus pateiktas tada, kai JEREMIE iniciatyva bus aktuali valstybėms narėms ar regionams.

Žr. http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/2007/jjj/jeremie_en.htm.

○ Paslaugų sutartys, pasirašomos vadovaujantis viešųjų pirkimų tvarka

■ **7BP: Taip.** Dažniausiai Komisijos skiriamos paslaugų sutartys yra skirtos nepriklausomiems ekspertams dėl 7BP paraiškų vertinimo ir studijų parengimo bei paramos sutartys, tokios kaip konferencijų organizavimas. Be to, projekto koordinatoriai gali pavesti vykdyti tam tikrą mokslinių tyrimų projektų veiklą pagal subrangos sutartis (paraiškos tiesiogiai Komisijai neteikiamos).

■ **KIP: Taip.** Dažniausiai tai yra studijų, ekspertų ir organizacinės pagalbos sutartys.

■ **SF: Taip.** Dažniausiai tai yra studijų, ekspertų ir organizacinės pagalbos sutartys. Dauguma tokių sutarčių sudaromos per vadovaujančias institucijas kaip jų vykdomos techninės pagal-

bos dalis, tačiau Europos Komisijos Regioninės politikos generalinis direktoratas, Užimtumo, socialinių reikalų ir lygių galimybių generalinis direktoratas taip pat skelbia kvietimus dalyvauti konkurse dėl paslaugų sutarčių.

Galiojančius kvietimus dalyvauti konkurse (dėl tam tikrų mokslinių tyrimų paslaugų sutarčių nuo 137 000 EUR iki 211 000 EUR) žr. <http://ted.europa.eu>.

Svarstant galimybę dalyvauti **ribotame konkurse** (dėl sutarčių, kurių suma mažesnė nei aukščiau nurodytos ribos) ar **derybų būdu** (kai sutarties suma neviršija 60 000 EUR), rekomenduojama užsiregistruoti skirtinguose ekspertų sąrašuose, kurie sudaromi **kvietimo išreikšti susidomėjimą** pagrindu įvairių Europos Komisijos generalinių direktoratų svetainėse (http://ec.europa.eu/dgs_en.htm), ir tikrinti, ar juose yra paskelbti **kvietimai dalyvauti konkurse**. Pavyzdžiui,

- **Mokslinių tyrimų generalinis direktoratas:** http://ec.europa.eu/dgs/research/tenders/open_en.html
- **Informacinės visuomenės ir žiniasklaidos generalinis direktoratas:** http://ec.europa.eu/information_society/newsroom/cf/news.cfm?item_type=fo&item_subtype=tenders
- **Įmonių ir pramonės generalinis direktoratas:** <http://ec.europa.eu/enterprise/calls/calls.html>
- **Aplinkos generalinis direktoratas:** http://ec.europa.eu/environment/funding/calls_en.htm
- **Regioninės politikos generalinis direktoratas:** http://ec.europa.eu/regional_policy/tender/tender_en.htm
- **Užimtumo, socialinių reikalų ir lygių galimybių generalinis direktoratas:** http://ec.europa.eu/employment_social/emplweb/tenders/index_en.cfm
- **Energetikos ir transporto generalinis direktoratas:** http://ec.europa.eu/dgs/energy_transport/tenders/index_en.htm

5 žingsnis: Kas dar papildomai dalyvauja projekte?

Galimi variantai:

- Niekas (išskyrus vieną pagrindinį rangovą ar paramos gavėją)
- Tik mano regiono ar šalies partneriai
- Partneriai iš kitų ES valstybių narių ar iš Europos ekonominės erdvės (EEE) šalių
- Partneriai iš šalių, kurios nėra ES narės

- **Niekas (išskyrus vieną pagrindinį rangovą ar paramos gavėją)**

7BP: Taip, pagal 7BP specifinę programą „Idėjos“ (fundamentiniai tyrimai) ir kai kurios 7BP specifinės programos „Žmonės“ Marie Curie veiklos dalį ar 7BP specifinės programos „Pajėgumai“ dalį (mokslinių tyrimų potencialas). Taip pat aktualu paslaugų ar ekspertų sutartims.

KIP: Taip, Bendrijos finansinių priemonių, skirtų MVĮ, ir paslaugų ar ekspertų sutarčių atveju. Gali būti ir bandomieji bei pateikimo rinkai projektai, jeigu tai leidžia atitinkamo kvietimo teikti paraiškas sąlygos.

SF: Taip. SF paramą gali gauti pavieniai asmenys, įmonės ar organizacijos. Sąlygos ir temos priklauso nuo nacionalinių ar regioninių programų, todėl prašome ieškoti išsamesnės informacijos jūsų valstybės narės ar regiono veiksmų programose.

○ Tik mano regiono ar šalies partneriai

- **7BP: Ne**, išskyrus pagal **7BP specifinę programą „Idėjos“**. Bendros įmonės ir JTI gali numatyti specialias subjektų iš šalių, kurios nėra ES narės, dalyvavimo taisykles.
- **KIP: Ne**, išskyrus **Bendrijos finansinių priemonių, skirtų MVĮ**, ir paslaugų ar ekspertų sutarčių atveju. Gali būti ir bandomieji bei pateikimo rinkai projektai, jeigu tai leidžia atitinkamo kvietimo teikti paraiškas sąlygos.
- **SF: Taip**. Struktūriniai fondai laikosi taisyklės, kad projektuose dalyvauja tik partneriai iš tos pačios valstybės narės ar regiono.

○ Partneriai kitose ES valstybėse narėse ar iš Europos ekonominės erdvės (EEE) šalių

- **7BP: Taip**. Paprastai 7BP projektuose dalyvauja tarpvalstybinės partnerystės ne mažiau kaip iš trijų skirtingų ES valstybių narių, EEE ar asocijuotųjų šalių, išskyrus **7BP specifines programas „Idėjos“** ir **„Žmonės“ (pradinių mokymų tinklų)** projektuose su trimis ar daugiau partnerių reikalaujama, kad dalyviai būtų bent iš trijų skirtingų ES valstybių narių, EEE ar asocijuotųjų šalių). Bendros įmonės ir JTI gali numatyti specialias subjektų iš šalių, kurios nėra ES narės, dalyvavimo taisykles.
- **KIP: Galbūt**. Paprastai projektuose ir tinkluose dalyvauja tarpvalstybinės partnerystės ES šalyse. Išimtis: finansinės priemonės nereikalauja, kad finansuojamuose projektuose dalyvautų daugiau partnerių.
- **SF: Galbūt**. Programos pagal Konvergencijos ir Regioninio konkurencingumo ir užimtumo tikslus bei programos pagal Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslus iš esmės skiriasi.
 - Veiksmų programos pagal pirmuosius du tikslus apima tik vieną regioną ar kelis regionus vienoje valstybėje narėje. Galite bendradarbiauti su partneriais už **nacionalinės ar regioninės SF programos** ribų. Tačiau projekto finansavimą pagal SF programą gausite tik jūs, o jūsų partneriai už programos teritorijos ribų (gretimuose ES regionuose) paprastai negauna dalinio finansavimo pagal tą pačią SF programą. Jie gali gauti finansavimą pagal jų teritorijoje galiojančias programas.

Tačiau reikia atkreipti dėmesį, kad bendradarbiavimas už programos teritorijos ribų yra didelė išimtis pagal Konvergencijos ir Regioninio konkurencingumo ir užimtumo tikslus, kadangi tik kelios programos specialiai numato biudžeto dalį veiklai, susijusiai su tarpregioniniu bendradarbiavimu, kai bent viena regioninė ar vietos valdžios institucija yra iš kitos valstybės narės.

- Projektų, bendrai pateiktų partnerių ne mažiau kaip iš dviejų valstybių narių, finansavimą galima gauti iš ERPF pagal ES teritorinio bendradarbiavimo programas (žr. 3 priedą), numatančias viešojo sektoriaus organizacijų dalyvavimą dvišaliu pagrindu peržengiant sienas (sieną peržengiantis bendradarbiavimas) ar daugiašaliu pagrindu didesnėse teritorijose (tarpvalstybinis bendradarbiavimas). Galiausiai, projektai, bendrai pateikti partnerių iš skirtingų regionų visoje Europos bendrijoje patenka į tarpregioninio bendradarbiavimo programos kategoriją (INTERREG IV C – inovacijos, žinių ekonomika, aplinkosauga ir rizikos prevencija) arba į bendradarbiavimo tinklų bei keitimosi patirtimi integruotos miestų plėtros klausimais programą (URBACT). Plačiau skaitykite 6 žingsnį toliau.

Kalbant apie bendradarbiavimo peržengiant sieną programas, tam tikra dalis tinkamai pagrįstų išlaidų, patirtų partnerių, esančių už programos teritorijos ribų, gali būti tinkama, jeigu projekto tikslų būtų sunku pasiekti be tokių partnerių dalyvavimo.

Tarpvalstybinių programų atveju, tam tikra dalis tinkamai pagrįstų išlaidų, patirtų partnerių, esančių už programos teritorijos ribų, gali būti tinkama, jeigu tokios išlaidos yra naudingos regionams bendradarbiavimo tikslo teritorijoje.

- Be to, ESF (Europos socialinis fondas, žr. 3 priedą) remia tarpvalstybinio ir tarpregioninio bendradarbiavimo veiklą (ES valstybėse narėse), ypač keitimosi informacija ir patirtimi, rezultatais ir gera praktika veiklą bei papildomumo modelių ir koordinuotų bendrų veiksmų plėtrą. Valstybėms narėms ir regionams, nustačiusiems specialią tarpvalstybinio prioriteto kryptį savo veiksmų programose, intervencijos suma papildomai padidinta 10 proc. (žr. 2006 m. liepos 5 d. Reglamentą (EB) Nr. 1083/2006 dėl Europos socialinio fondo).
- Partneriai iš EEE šalių, kurios nėra ES valstybės narės, negali gauti finansavimo iš Struktūrinių fondų, tačiau jie gali dalyvauti tinklų ar bendradarbiavimo projektuose savo sąskaita.
- Kaimo teritorijose EŽŪFKP taip pat remia tarpvalstybinę partnerystę, iš esmės vykdomą pagal Leader iniciatyvą, laikantis principo „iš apačios į viršų“. Naujuoju programos laikotarpiu itin skatinamas vietos veiksmų grupių (VVG) tinklų bendradarbiavimas. Papildoma keitimosi patirtimi, rezultatais ir gera praktika veikla gali būti vykdoma pagal Europos kaimo plėtros tinklą priemones.

○ Partneriai iš šalių, kurios nėra ES narės

7BP: Taip, teminės tarptautinės bendradarbiavimo veiklos pagal **7BP specifinę programą „Bendradarbiavimas“** atveju su sąlyga, kad taip pat dalyvauja partneriai iš ne mažiau kaip trijų skirtingų ES, EEE valstybių narių. Bendros įmonės ir JTI gali numatyti specialias subjektų iš šalių, kurios nėra ES narės, dalyvavimo taisykles. Pagal **7BP specifinę programą „Žmonės“** tarptautinio bendradarbiavimo dimensija papildo mokymosi visą gyvenimą ir ES mokslininkų karjeros plėtros veiklą, pritraukiant naujų talentų iš šalių už Europos ribų ir puoselėjant abipusiai naudingą mokslinių tyrimų bendradarbiavimą su mokslininkais ir tyrėjais iš ne Europos šalių. **7BP specifinės programos „Pajėgumai“** INCO veiklos specialiai skirtos tarptautiniam bendradarbiavimui. Be to, tarptautinis bendradarbiavimas gali būti vykdomas ir pagal mokslinių tyrimų infrastruktūrų veiklas. Išsamesnės informacijos ieškokite http://cordis.europa.eu/fp7/public_en.html. Partneriai iš šalių, kurios nėra ES valstybės narės taip pat gali dalyvauti **7BP specifinės programos „Pajėgumai“** mokslinių tyrimų, skirtų MVĮ, veikloje.

KIP: Taip, tam tikrose šalyse.

Vadovaujantis sprendimu dėl KIP 4 straipsniu, KIP priemonėse gali dalyvauti EEE šalys, šalys kandidatės ir Vakarų Balkanų šalys bei kitos trečiosios šalys, jeigu tai numatyta atitinkamose sutartyse ir procedūrose.

Šalių, dalyvaujančių KIP, sąrašą rasite <http://ec.europa.eu/cip/questions.htm#9>.

SF: Ne, kalbant apie programas pagal Konvergencijos ir Regioninio konkurencingumo ir užimtumo tikslus.

Programų pagal Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslus atveju išlaidų, patirtų įgyvendinant projektus šalyse už Europos bendrijos ribų, suma gali būti finansuojama iki 10 proc. ERPF įnašo į atitinkamą programą, jeigu tokie projektai yra naudingi Bendrijos regionams.

Atkreipkite dėmesį: ES šalims kandidatėms yra numatyta speciali schema – **Pasirengimo narystei pagalbos priemonė (PNPP)**. Daugiau informacijos rasite **6 žingsnyje apie ne Europos Sąjungos šalis**.

Jeigu jūsų projekto partneriai dar nėra nustatyti, informacijos ieškokite

- **7BP partnerių paieška:** http://cordis.europa.eu/fp7/partners_en.html
- Partnerių paieškos priemonės ir technologijų tarpininkavimo renginiai **Europos verslo ir inovacijų centre** www.enterprise-europe-network.ec.europa.eu/index_en.htm
- **PRO INNO „Kas yra kas“:** <http://www.proinnoeuropa.eu/index.cfm?fuseaction=page.display&topicID=91&parentID=0>

Svarbu: Jeigu planuojate projektą kartu su grupe ar konsorciumu, perskaitykite 7BP projektų INT ir keitimosi žiniomis taisykles, numatančias tam tikrus įsipareigojimus dėl informacijos atskleidimo, susijusius su **intelektinės nuosavybės teisėmis**, atsirandančiomis iš projektų, finansuojamų pagal 7BP:

http://cordis.europa.eu/fp7/how_en.html#ipr

Daugiau informacijos ir individualią pagalbą galite gauti **IPR Helpdesk**: www.ipr-helpdesk.org.

6 žingsnis: Ar galiu kreiptis dėl finansavimo savo buvimo vietoje?

Galimi variantai

- ES valstybės narės
- Ne ES šalys (EEE, asocijuotos šalys, šalys kandidatės, Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno šalys ir t.t.)

○ ES valstybės narės

■ **7BP: Taip.** Dėl 7BP finansavimo gali kreiptis organizacijos ir mokslininkai iš visų ES regionų.

Vienintelė išimtis 7BP atveju yra **7BP specifinės programos „Pajėgumai“ mokslinių tyrimų potencialo** veikla, kurioje gali dalyvauti dalyviai tik iš konvergencijos (žr. toliau SF dalį, kur pateikti sąvokų apibrėžimai ir sąrašas) ir iš atokiausių regionų (sąrašas pateiktas http://europa.eu/scadplus/glossary/outermost_regions_en.htm).

■ **KIP: Taip.** Dėl KIP finansavimo gali kreiptis organizacijos ir mokslininkai iš visų ES regionų.

■ **SF: Taip.** Iš esmės visi ES regionai gali gauti tam tikrą finansavimą pagal Struktūrinių fondų priemones. Tačiau temos ir dalinio finansavimo sumos ar dalys priklauso nuo jūsų valstybės narės ar regiono programos.

Dalinio finansavimo sumos gali būti didesnės ir finansuojamos veiklos spektras gali būti platesnis mažiau išsivysčiusiuose, taip vadinamuose **konvergencijos regionuose**, kur BVP vienam gyventojui yra mažesnis nei 75 proc. Bendrijos vidurkio.

Visi kiti ES regionai yra vadinami **regioninio konkurencingumo ir užimtumo regionais**. Šiuose regionuose BVP vienam gyventojui sudaro ne mažiau kaip 75 proc. Bendrijos vidurkio. Finansavimo sumos šiems regionams gali būti mažesnės, o finansuojamų veiklų spektras gali būti siauresnis, lyginant su konvergencijos regionais (pavyzdžiui, parama stambiems mokslinių tyrimų infrastruktūrų projektams paprastai apsiriboja konvergencijos regionais).

Paramos, peržengiančios sieną bendradarbiavimo programoms pagal **Europos teritorinio bendradarbiavimo** tikslus, galimybės taip pat priklauso nuo įvairių partnerių regionų vietos, o finansavimas visoms Europos bendrijos teritorijoms gali būti skiriamas pagal tarpregioninių ir bendradarbiavimo tinklų bei keitimosi patirtimi programas.

Visos regionų klasifikacijos yra pateiktos ir aprašytos http://ec.europa.eu/regional_policy/policy/region/index_en.htm.

Bet kuriuo atveju **kreipkitės į vadovaujančias institucijas**, atsakingas už jūsų regiono ar valstybės narės SF programas. Jos suteiks išsamios informacijos apie jūsų regionui taikomas sąlygas (žr. 4 priede nurodytus kontaktus).

Jeigu norite gauti paramą inovacijoms žemės ūkio, maisto pramonės ir miškininkystės sektoriuose skatinti kaimo regione ar regione, priklausančiame nuo žuvininkystės, pravartu susisiekti su jūsų valstybės narės institucijomis, atsakingomis už Bendrijos programų, specialiai skirtų kaimo plėtrai ir žuvininkystei, valdymą:

➤ **Europos žuvininkystės fondas**

http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/structural_measures/addresses_en.pdf

➤ **Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai**

http://ec.europa.eu/agriculture/rurdev/countries/index_en.htm

- **Ne ES šalys (EEE, asocijuotos šalys, šalys kandidatės, Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno šalys ir t.t.)**

7BP: Taip. Paraiškas galima teikti **7BP specifinės programos „Bendradarbiavimas“** teminei tarptautinio bendradarbiavimo veiklai su sąlyga, kad šios veikla vykdoma **kartu** su partneriais iš ne mažiau kaip trijų skirtingų ES ar EEE valstybių narių. Bendros įmonės ir JTI gali numatyti specialias subjektų iš šalių, kurios nėra ES narės, dalyvavimo taisykles. Pagal **7BP specifinę programą „Žmonės“** taip pat numatyta tarptautinė veikla, specialiai skirta prisidėti prie mokymosi visą gyvenimą ir ES mokslininkų karjeros plėtros veiklos, pritraukti naujų talentų iš šalių už Europos ribų ir puoselėti abipusiai naudingą mokslinių tyrimų bendradarbiavimą su mokslininkais ir tyrėjais iš ne Europos šalių. **7BP specialinės programos „Pajėgumai“** INCO veiklas specialiai skirta tarptautiniam bendradarbiavimui. Išsamesnės informacijos ieškokite http://cordis.europa.eu/fp7/public_en.html. Partneriai iš šalių, kurios nėra ES valstybės narės taip pat gali dalyvauti **7BP specifinės programos „Pajėgumai“** Mokslinių tyrimų, skirtų MVĮ, veikloje.

Be to, daugelis šalių, kurios nėra ES narės, yra asocijuotos šalys ir todėl pilnateisės 7BP dalyvės tokiomis pačiomis sąlygomis kaip ir ES šalyse. Tai reiškia, kad juridiniai asmenys, įsteigti Šveicarijoje, Izraelyje, Norvegijoje, Islandijoje, Lichtenšteine, Turkijoje, Kroatijoje, buvusioje Jugoslavijos Respublika Makedonija, Serbijoje, Albanijoje ar Juodkalnijoje gali gauti Bendrijos finansavimą pagal 7BP sutartis ar dotacijų sutartis (žr. http://cordis.europa.eu/fp7/who_en.html#countries).

- **KIP: Galbūt.** Vadovaujantis sprendimo dėl KIP 4 straipsniu, KIP priemonėse gali dalyvauti EEE šalys ir šalys kandidatės. Be to, Vakarų Balkanų šalys bei kitos trečiosios šalys taip pat gali dalyvauti KIP priemonėse, jeigu tai leidžia atitinkamos sutartys ir procedūros.

Šalių, dalyvaujančių KIP, sąrašą rasite <http://ec.europa.eu/cip/questions.htm#9>.

- **SF: Ne.** Negalite kreiptis dėl SF finansavimo tiesiogiai, jeigu jūsų organizacija įsteigta šalyje, kuri nėra ES valstybė narė. Informacija apie ne ES reziduojančius partnerius pateikta 5 žingsnyje. Tačiau tokie atvejai yra išimtiniai ir apsiriboja veikla pagal Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslą.

Atkreipkite dėmesį: **ES šalims kandidatėms** yra numatyta speciali schema – **Pasirengimo narystei pagalbos priemonė** (PNPP), kuri gali padėti šalims kandidatėms (kurios šiuo metu yra Kroatija, Turkija ir buvusi Jugoslavijos Respublika Makedonija) **padidinti regioninį konkurencingumą ir gamybinę aplinką arba žmogiškųjų išteklių plėtrą ir kaimo plėtrą**. Turkijai ir Kroatijai skirta ypač ženkliai PNPP išteklių dalis regioninio konkurencingumo programoms finansuoti, pagal kurią gali būti finansuojama į MVĮ orientuota inovacijų ir mokslinių tyrimų veikla (MVĮ gauna paramą natūra, o ne finansavimą dotacijų forma). Pagal sieną peržengiančio bendradarbiavimo dalį PNPP gali finansuoti kai kurių (daugiausiai viešojo sektoriaus) organizacijų dalyvavimą tam tikrų (kaimyninių) valstybių narių, visų šalių kandidačių ir (arba) visų galimų šalių kandidačių (Albanijos ir kitų buvusios Jugoslavijos Respublikos šalių) ar šalių, PNPP paramos gavėjų, tarptautinėje ar tarpvalstybinėje veikloje.

Už programas, vykdomas pagal **regioninio konkurencingumo dalį**, arba programas, vykdomas tarp valstybių narių ir PNPP paramos gavėjų (šalių) pagal **peržengiančio sieną bendradarbiavimo dalį**, yra atsakingas Regioninės politikos generalinis departamentas. Už programas, vykdomas pagal **žmogiškųjų išteklių plėtros dalį**, atsakingas Užimtumo, socialinių reikalų ir lygių galimybių generalinis direktoratas, o už programas, vykdomas pagal **peržengiančio sieną bendradarbiavimo dalį** tarp šalių, kurios yra PNPP paramos gavėjos, atsako Plėtros generalinis direktoratas. Už programas, vykdomas pagal **kaimo plėtros dalį**, atsakingas Žemės ūkio ir kaimo plėtros generalinis direktoratas.

Žr. http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/ipa/index_en.htm arba

http://ec.europa.eu/enlargement/financial_assistance/ipa/index_en.htm arba

http://ec.europa.eu/agriculture/enlargement/assistance/index_en.htm

1 PRIEDAS. 7-OJI MOKSLINIŲ TYRIMŲ BENDROJI PROGRAMA

1. Glaustai: kas tai yra?

Mokslinių tyrimų bendroji programa yra pagrindinė ES lygmens priemonė, specialiai skirta mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros finansavimui. Šioms dviem sritims keliami du pagrindiniai strateginiai tikslai: Europos pramonės mokslinės ir technologinės bazės stiprinimas bei jos konkurencingumo skatinimas ES politikos priemonių remiamų mokslinių tyrimų pagalba.

7-oji bendroji mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir demonstracinės veiklos programa (EK 7BP) truks nuo 2007 m. iki 2013 m. Bendras programos biudžetas viršija 50 mlrd. eurų. Didžioji pinigų dalis bus skirta dotacijoms mokslinių tyrimų dalyviams visoje Europoje ir už jos ribų, siekiant iš dalies finansuoti mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir demonstracinės veiklos projektus. Dotacijos nustatomos remiantis kvietimais teikti paraiškas ir projekto paraiškų nepriklausomų ekspertų vertinimo procesu, kuris yra itin konkurencingas. Taigi pagrindinė 7BP savybė ir bruožas, skiriantis ją nuo Struktūrinių fondų, yra ta, kad nėra nustatyto lėšų paskirstymo nacionaliniu ar regioniniu lygmeniu.

7-oji branduolinių tyrimų ir mokymo veiklos bendroji programa (7BP Euratomas) truks nuo 2007 m. iki 2011 m. Bendras programos biudžetas – 2,75 mlrd. eurų. EK 7BP ir 7BP Euratomas turi daug teisinių ir praktinių skirtumų, į kuriuos dėmesys atkreipiamas tiek, kiek tai svarbu šiam vadovui. Pagrindinis skirtumas yra tas, kad sintezės veikla iš esmės yra įgyvendinama pagal specializuotas finansavimo schemas, o ne kvietimų teikti paraiškas pagrindu.

Siekiant papildyti nacionalines mokslinių tyrimų programas, 7BP finansuojama veikla turi kurti Europos pridėtinę vertę. Vienas pagrindinių Europos pridėtinės vertės aspektų yra tarpvalstybinis įvairios veiklos pobūdis: mokslinių tyrimų projektus vykdo konsorciumai, sudaryti iš skirtingų Europos (ir kitų) šalių dalyvių, o norint gauti mokslinių tyrimų stipendijas pagal 7BP reikalingas nacionalines sienas peržengiantis mobilumas. Iš tiesų, daugelis mokslinių tyrimų iššūkių (pvz., didžiosios mokslinių tyrimų infrastruktūros) yra tokie sudėtingi, kad juos galima spręsti tik Europos lygmenyje. Tačiau individualioms grupėms taip pat siūlomos tam tikros galimybės, neprisiimant tarpvalstybinio bendradarbiavimo įsipareigojimų. Šiuo atveju Europos pridėtinė vertė reiškia mokslininkų konkurenciją „priešakinių“ mokslinių tyrimų srityje nuo nacionalinio iki Europos lygmens.

2. Programos struktūra

Pagrindinės sudedamosios 7BP programos dalys yra specifinės programos „Bendradarbiavimas“, „Idėjos“, „Žmonės“, „Pajėgumai“ ir Euratomas.

„**Bendradarbiavimas**“ Puoselėti pramonės ir mokslo bendradarbiavimą, siekiant tapti lyderiais pagrindinėse technologijų srityse.

„**Idėjos**“ Remti pagrindinius mokslinius tyrimus priešakinių mokslų srityje (įgyvendinama per Europos mokslinių tyrimų tarybą).

„**Žmonės**“ Remti mokslininkų ir tyrėjų mobilumą ir karjeros plėtrą Europos šalyse ir už jos ribų.

„**Pajėgumai**“ Padėti tobulinti pajėgumus, kurių Europai reikia siekiant tapti klestinčia žinių ekonomika.

Euratomas Remti Europos mokslinius tyrimus sintezės energijos, branduolių skilimo ir radiacinės saugos srityse.

Išsami 7BP struktūra ir aprėptis pateikiama toliau. Atkreipkite dėmesį, kad dėl savo pobūdžio Bendros įmonės ir Jungtinės technologijų iniciatyvos gali numatyti specifines dalyvavimo taisykles.

7BP struktūra ir aprėptis

Programa „Bendradarbiavimas“ – 7BP branduolys

7BP branduolys ir iki šiol didžiausia sudedamoji dalis yra programa „Bendradarbiavimas“, skirta puoselėti mokslininkų ir tyrėjų bendradarbiavimą visoje Europoje ir kitose partnerių šalyse daugelyje pagrindinių teminių sričių. Šios temos apima sveikatą; maistą, žemės ūkį ir biotechnologijas; informacines ir ryšių technologijas; nanomokslus, nanotechnologijas, medžiagas ir naujas gamybos technologijas; energetiką; aplinkosaugą (įskaitant klimato kaitą); transportą (įskaitant aeronautiką); socialinius, ekonomikos ir humanitarinius mokslus; kosmosą; ir saugumą.

Ši programa taip pat apima į pramonę orientuotas, didelės apimties, iš įvairių valstybės ir privačių šaltinių finansuojamas *Jungtines technologijų iniciatyvas* (http://cordis.europa.eu/fp7/jtis/home_en.html) ir *Bendras įmonės*. Kitos svarbios šios programos dalys yra mokslinių tyrimų programų, esančių už Europos Bendrijų kompetencijos ribų, koordinavimas, kuriuo siekiama priartinti nacionalines ir regionines mokslinių tyrimų programas (pvz., ERA-NET (http://cordis.europa.eu/fp7/coordination/eranet_en.html), ir Rizikos pasidalijimo finansavimo priemonė (RFPF) (http://ec.europa.eu/invest-in-research/funding/funding02_en.htm).

Be to, specialus dėmesys skiriamas daugiadalykiams susijusių temų moksliniams tyrimams, įskaitant kvietimus teikti bendras paraiškas tomis temomis.

Programa „Idėjos“ ir Europos mokslinių tyrimų taryba (EMTT)

Programa „Idėjos“, kuri yra pirmą kartą įtraukta į ES Mokslinių tyrimų bendrąją programą, skirta finansuoti į tyrėjus orientuotus mokslinius tyrimus priešakinių mokslų ir technologijų srityje, nepriklausomai nuo temų prioritetų. Siekdama priartinti tokius mokslinius tyrimus prie koncepcijos šaltinio, ši 7BP programa taip pat pripažįsta priešakinių mokslinių tyrimų vertę visuomenės ekonomikai ir socialinei gerovei.

Programa „Idėjos“ yra itin lanksti ES mokslinių tyrimų atžvilgiu, kadangi siūlomi mokslinių tyrimų projektai atrenkami pagal vienintelį ekspertiniais vertinimais nustatytos projektų kompetencijos kriterijų. Šią programą įgyvendina nauja *Europos mokslinių tyrimų taryba* (EMTT – <http://erc.europa.eu>).

Moksliniai tyrimai gali būti vykdomi bet kurioje mokslo ar technologijų srityje, įskaitant inžineriją, socialinius-ekonominius ir humanitarinius mokslus. Ypač akcentuojamos naujai atsirandančios ir sparčiai augančios sritys bei mažai tirtos sritys, o taip pat tarpdalykiniai moksliniai tyrimai. Skirtingai nei programoje „Bendradarbiavimas“, ši programa nekelia jokių reikalavimų dėl tarpvalstybinės partnerystės.

Programa „Žmonės“ – Europos mokslininkų ir tyrėjų karjeros skatinimas

Programa „Žmonės“ numato svarią paramą mokslininkų ir tyrėjų mobilumui ir karjeros plėtrai Europos Sąjungoje, tiek ir už jos ribų. Ši programa vykdoma nuoseklia Marie Curie veikla, skirta padėti mokslininkams ir tyrėjams tobulinti savo įgūdžius ir kompetencijas plėtojant karjerą.

Programa apima tokias veiklą, kaip pradedančiųjų mokslininkų ir tyrėjų mokymas, mokymosi visą gyvenimą parama ir plėtra, žinių perdavimas ir bendradarbiavimas vykdant veiklą, įskaitant stipendijas įvairiose Europos šalyse, pradedančiųjų mokslininkų ir tyrėjų mokymą bei pramonės ir akademinės bendruomenės sąsajų ir partnerystės veiklą. Tarptautiniu bendradarbiavimu su partneriais už ES ribų siekiama dar labiau plėtoti ES mokslininkų karjeros galimybes, įsteigiant tarptautines išvykstačias ir atvykstačias stipendijas, skirtas bendradarbiavimui puoselėti su mokslininkų ir tyrėjų grupėmis iš šalių už Europos ribų.

Programa „Pajėgumai“ – žinių ekonomikos plėtra

Programos „Pajėgumai“ tinklas yra padėti stiprinti ir optimizuoti žinių pajėgumus, kurių Europai reikia siekiant tapti klestinčia žinių ekonomika. Stiprindama mokslinių tyrimų ir inovacijų gebėjimus bei Europos konkurencingumą, programa skatina visą Europos mokslinių tyrimų potencialą ir žinių išteklius.

Ši programa apima 6 specifines žinių sritis, tokias kaip mokslinių tyrimų infrastruktūros, MVĮ skirti moksliniai tyrimai, žinių regionai, mokslinių tyrimų potencialas, mokslas visuomenėje ir tarptautinio bendradarbiavimo veikla.

Euratomo programa – taikomieji branduoliniai moksliniai tyrimai ir mokymas

Vykdoma pagal Euratomo sutarties mokslinių tyrimų nuostatas, Euratomo programa remia taikų branduolinių mokslų ir technologijų panaudojimą, skatinant mokslininkų bendradarbiavimą visoje Europoje. Pagrindinės programos temos yra sintezės energija, įskaitant paramą tarptautinio eksperimentinio termobranduolinio reaktoriaus (ITER) statybai ir su branduolių skilimu susijusia veikla, tokia kaip radioaktyviųjų atliekų tvarkymo moksliniai tyrimai, branduolinių įrengimų sauga, pažangios reaktorių sistemų technologijos ir radiacinė sauga. Dėl juridškai skirtingo Euratomo sutarties pobūdžio daugelis veiklų ir paslaugų, nurodytų aukščiau aprašytose keturiuose specifinėse EK programose, negali būti vykdoma pagal Euratomo programą (pvz., RFPF) arba jomis negalima pasinaudoti, jeigu laikoma, kad mokslinis tyrimas visų pirma patenka į Euratomo sutarties taikymo sritį (pvz., Marie Curie veikla ir schemos pagal programą „Pajėgumai“). Reikšmingų skirtumų taip pat yra tarptautiniame bendradarbiavime ir trečiosioms šalims pasinaudoti Euratomo finansavimu.

Plačiau apie šias programas skaitykite http://cordis.europa.eu/fp7/home_en.html.

3. Finansavimo schemos

Finansavimo schemos – tai projektų, kuriais įgyvendinama 7BP, rūšys, „horizontaliai“ veikiančios per specialiąsias programas. Projektų rūšys gali būti šios:

Bendradarbiavimo projektai

Bendradarbiavimo projektai daugiausiai dėmesio skiria mokslinių tyrimų projektams, turintiems aiškiai apibrėžtus mokslinius ir technologinius tikslus bei konkrečius laukiamus rezultatus (tokius kaip naujų žinių ar technologijų plėtra siekiant gerinti Europos konkurencingumą). Šiuos projektus vykdo konsorciumai, sudaryti iš skirtingų šalių pramonės ir mokslo sričių dalyvių.

Kompetencijos tinklai

Kompetencijos tinklai yra skirti mokslinių tyrimų institucijoms, norinčioms apjungti ir funkcionaliai integruoti ženkliai savo veiklos ir pajėgumų dalį tam tikroje srityje, siekiant toje srityje sukurti Europos „virtualųjį mokslinių tyrimų centrą“. Šio tikslo siekiama vykdant Jungtinės veiklos programą, kuri paremta visų mokslinių tyrimų padalinių, departamentų, laboratorijų ar didelių grupių integruotu ir papildomu išteklių naudojimu.

Koordinavimo ir paramos veiklos

Šios veiklos apima ne pačius mokslinius tyrimus, bet projektų, programų ir politikos priemonių koordinavimą ir tinklus. Minėta veiklos, pavyzdžiui, apima:

- koordinavimo ir bendradarbiavimo veiklą, žinių sklaidą ir panaudojimą;
- studijas ar ekspertų grupes, padedančias vykdyti Bendrąją programą;
- paramą tarpvalstybiniu mastu pasinaudoti stambiomis mokslinių tyrimų infrastruktūromis;
- veiklą, skatinančias MVĮ, pilietinės visuomenės ir jų tinklų dalyvavimą.

Individualūs projektai

Projektai, kuriuos vykdo individualios nacionalinės ar tarptautinės mokslinių tyrimų grupės, kurioms vadovauja pagrindinis tyrėjas, finansuojamas Europos mokslinių tyrimų tarybos (EMTT).

Mokslininkų ir tyrėjų mokymų ir karjeros plėtros parama

Mokymai ir karjeros plėtra, skirta mokslininkams ir tyrėjams iš visos Europos Sąjungos bei jų mokslinių tyrimų partneriams, vykdoma įvairią paramos veiklą, vadinama Marie Curie veikla (programa „Žmonės“: Marie Curie veikla).

Tikslinėms grupėms, konkrečiai MVĮ, skirti moksliniai tyrimai

Mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros projektai, kuriuose universitetai, mokslinių tyrimų centrai ar kiti juridiniai subjektai vykdo mokslinius tyrimus, kurių dauguma skirti tikslinėms grupėms, ypač MVĮ, arba pilietinės visuomenės organizacijoms ir jų tinklams.

4. Finansavimo dydis

Bendras programos biudžetas, skirtas 2007–2013 m. laikotarpiui, viršija 50 mlrd. eurų. Didžiausia finansavimo dalis yra numatyta bendradarbiavimo moksliniams tyrimams (32 mlrd. eurų). Fundamentiniams moksliniams tyrimams skirta 7,5 mlrd. eurų, programai „Žmonės“ numatytas 4,75 mlrd. eurų finansavimas, programos „Pajėgumai“ biudžetas yra 4 mlrd. eurų, o Euratomo – 2,7 mlrd. eurų. 7BP įnašas į Rizikos pasidalijimo finansinę priemonę sudaro iki 1 mlrd. eurų iš viso (0,8 mlrd. eurų iš 7BP specifinės programos „Bendradarbiavimas“ ir 0,2 mlrd. eurų iš specifinės programos „Pajėgumai“ (mokslinių tyrimų infrastruktūros), kuris bus apjungtas su tokia pačia suma iš EIB.

Kalbant apie individualius projektus, pagrindinis finansavimo pagal 7BP principas yra dalinis finansavimas. Apskirtai, tai reiškia, kad Komisija „neperka“ mokslinių tyrimų paslaugų, sudarydama sutartis ir sumokėdama jų kainą, o suteikia finansinę paramą projektams, tokiu būdu tam tikra dalimi prisidedama prie bendrų išlaidų. Išimtis yra Marie Curie veikla, pagal kurią numatytas 100 proc. mokslininkų ir tyrėjų išlaidų finansavimas. Bendrijos finansinis įnašas apima vienodų tarifų leistinų išlaidų kompensavimą, įskaitant vieneto kainų skalę ir vienkartinės išmokas.

Maksimalus projekto išlaidų kompensavimo santykis priklauso nuo finansavimo schemos, dalyvio juridinio statuso ir veiklos rūšies.

- Standartinė kompensuojamų mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros išlaidų dalis yra 50 proc. leistinų išlaidų. Tam tikriems juridiniams subjektams gali būti finansuojama iki 75 proc. leistinų išlaidų (nepelno siekiančios viešosios tarnybos, MVĮ, mokslinių tyrimų organizacijos, aukštojo mokslo įstaigos). Demonstracinės veiklos išlaidos gali būti kompensuojamos iki 50 proc. leistinų išlaidų sumos.
- Kitų veiklų (konsorciavimo valdymo, tinklų, mokymų, koordinavimo sklaidos ir pan.) išlaidos gali būti kompensuojamos iki 100 proc. leistinų išlaidų sumos. 100 proc. kompensuojamos taip pat ir priešakinių tyrimų veiklos pagal Europos mokslinių tyrimų tarybos priemonės bei programos „Žmonės“ veiklos.

5. Kas gali teikti paraišką?

7BP programoje gali dalyvauti labai įvairios organizacijos ir pavieniai asmenys. Universitetai, mokslinių tyrimų centrai, tarptautinės korporacijos, MVĮ, viešojo administravimo institucijos, finansavimą teikiančios institucijos – visi turi galimybę dalyvauti 7BP.

Bendra taisyklė yra ta, kad 7BP gali dalyvauti bet kurios pasaulio šalies dalyviai. Tačiau dalyvavimo tvarka ir finansavimo galimybės skirtingoms šalių grupėms yra kitokios. ES valstybės narės turi daugiausiai teisių ir galimybių gauti finansavimą. Tokios pačios sąlygos, kaip ir ES valstybėms narėms, taikomos ir šalims, susijusioms su 7BP įvairiomis kitomis teisinėmis priemonėmis (Mokslo ir technologijų sutarties, EEE sutarties, Susitarimo memorandumo šalys)¹³.

13 EK 7BP sutartys su Šveicarija, Izraeliu, Norvegija, Islandija, Lichtenšteinu, Turkija, Kroatija, buvusia Jugoslavijos Respublika Makedonija ir Serbija galioja nuo 2007 m. sausio 1 d. Sutartys su Albanija ir Juodkalnija galioja nuo 2008 m. sausio 1 d. Vienintelė šalis, susijusi su 7BP Euratomu yra Šveicarija.

Kita svarbi grupė yra Tarptautinio bendradarbiavimo partnerystės šalys (pvz., Rusija ir kitos Rytų Europos ir Centrinės Azijos šalys, besivystančios šalys, Viduržemio jūros regiono šalys, Vakarų Balkanų šalys). Dalyviai iš šių šalių turi teisę gauti finansavimą tokiomis pačiomis sąlygomis, kaip ir ES valstybės narės. Vienintelis joms taikomas apribojimas yra tas, konsorciame turi būti reikalaujamas minimalus dalyvių iš ES valstybių narių ar asocijuotų šalių skaičius. Pramoninės, didelės pajamas gaunančios šalys taip pat gali dalyvauti, tačiau tik savo sąskaita. ES finansavimas joms skiriamas tik išimtiniais atvejais.

7BP tiesiogiai skatina bendradarbiavimą su „trečiosiomis šalimis“, siekiant pagrindinio tikslo stiprinti Europos konkurencingumą pasirinktose srityse per strateginę partnerystę su trečiosiomis šalimis, skatinant geriausias trečiųjų šalių mokslininkus dirbti Europoje ir su ja bei abipusių interesų ir abipusės naudos pagrindu spręsti specifines problemas, kurios yra pasaulinio pobūdžio arba su kuriomis dažnai susiduria trečiosios šalys. Galiausiai, 7BP numato tarptautines išvykstamąsias ir atvykstamąsias stipendijas trečiosioms šalims, siekiant skatinti bendradarbiavimą su mokslininkų ir tyrėjų grupėmis už Europos ribų.

Daugelio 7BP veiklos atvejų parama teikiama ne pavieniams mokslininkams ar įmonėms, bet tarptautinei partnerystei. Tarptautinė partnerystė yra norma ypač specifinių programų „**Bendradarbiavimas**“ ir „**Pajėgumai**“ atveju. Finansavimas tarptautinei partnerystei taip pat teikiamas pagal kai kurias programos „**Žmonės**“ veiklas (pradedančiųjų mokslininkų mokymo tinklai, pramonės ir akademinės bendruomenės sąsajos ir partnerystė). Pavieniai mokslininkai ir mokslinių tyrimų organizacijos gali teikti paraiškas pagal specifines programas „**Idėjos**“ ir „**Žmonės**“, taip pat ir pagal kai kurias specifines programos „**Pajėgumai**“ dalis.

7BP FINANSAVIMAS ĮMONĖMS

Svarbu atkreipti dėmesį, kad 7BP nėra skirta vien tik mokslinių tyrimų organizacijų ir švietimo sektoriaus mokslininkams ir tyrėjams. Daugelyje 7BP remiamos veiklos taip pat gali dalyvauti ir įmonės (žr.: http://cordis.europa.eu/fp7/sme_en.html). Marie Curie Pramonės ir akademinės bendruomenės sąsajų ir partnerystės IAPP) schema yra specialiai skirta komercinėms įmonėms. Be to, įmonės yra pagrindinės Europos technologijų platformų (ETP – http://cordis.europa.eu/technology-platforms/home_en.html) bei Jungtinių technologijų iniciatyvų – http://ec.europa.eu/information_society/tl/research/priv_invest/jti/index_en.htm) dalyvės.

Bendradarbiavimo ir priešakiniai moksliniai tyrimai, mokymas ir karjeros plėtra

Programos „Bendradarbiavimas“ temos, kurios turėtų būti itin įdomios įmonių mokslininkams ir tyrėjams, apima IRT; pramonės technologijas (NMP); maistą, žemės ūkį ir biotechnologijas; transportą (įskaitant aeronautiką); energetiką ir kosmosą. Priešakinių mokslinių tyrimų projektai pagal programą „Idėjos“ finansuojami vadovaujantis mokslinių tyrimų kompetencijos kriterijais, nepriklausomai nuo to, ar jie vykdomi privačiame ar viešajame sektoriuje, pramonės įmonių ir MVĮ dalyvavimas programoje „Žmonės“ numatytas visose Marie Curie veiklų rūšyse. Be to, 7BP yra numatytas platus veiklų, specialiai skirtų įmonių poreikiams, spektras.

MVĮ

Speciali programos „Pajėgumai“ veikla leidžia MVĮ sustiprinti bendrą padėtį bendradarbiaujant ir užmezgant santykius su tarptautiniais partneriais, naudojantis mokslinių tyrimų kompetencijos centrais bei plėtojant mokslinius tyrimus.

Ši veikla įgyvendinama pagal dvi finansavimo schemas, kurių pagrindinis elementas yra mokslinių tyrimų perkėlimas mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros vykdytojams:

MVĮ skirti moksliniai tyrimai remia nedideles novatoriškų MVĮ grupes, spendžiant įprastas ar papildomas technologines problemas.

MVĮ asociacijoms skirti moksliniai tyrimai remia MVĮ asociacijas ir grupes, kuriant problemų, būdingų daugeliui MVĮ tam tikrame sektoriuje, sprendimus. Žr.: http://cordis.europa.eu/fp7/capacities/research-sme_en.html.

Žinių regionai

7BP steigia naujus Žinių regionus, suburiančius įvairius mokslinių tyrimų partnerius į vieną regioną, kur jie plėtotų moksliniais tyrimais paremtas inovacijų grupes (klasterius). Privalomas moksliniais tyrimais paremto klasterio partneris yra įmonė (įsk. MVĮ), dalyvaujantis kartu su mokslinių tyrimų organizacija ir regionine ar nacionaline valdžios institucija. Žinių regiono paramos tikslas yra sudaryti sąlygas apjungti klasterio elementus ir sustiprinti jų mokslinių tyrimų gebėjimus bei potencialą (Žr.: http://cordis.europa.eu/fp7/capacities/regions-knowledge_en.html).

Rizikos pasidalijimo finansinė priemonė

Norint padidinti paskolų MTTP veiklai pasinaudojimo galimybes, reikalinga valstybės parama rizikingesnės veiklos finansavimo rinkos trūkumams įveikti. Siekiant išspręsti šią problemą, nauja Rizikos pasidalijimo finansinė priemonė (RPF) skirta skatinti privačias investicijas į mokslinių tyrimų projektus, gerinant galimybes stambių Europos mokslinių tyrimų veiklos dalyviams pasinaudoti Europos investicijų banko (EIB) paskolomis. RPF bus vis plačiau siūloma visose valstybėse narėse ir 7BP asocijuotose šalyse, kad šia priemone galėtų pasinaudoti ir mažesnių projektų vykdytojai bei paramos gavėjai (pvz., MVĮ). (Žr. http://ec.europa.eu/invest-in-research/funding/funding02_en.htm; <http://www.eib.org/products/loans/special/rsff/index.htm>).

6. Paraiškų teikimo tvarka

Deja, nepakanka paprasčiausiai pateikti paraišką ir prašyti paramos. Reikia laikytis nustatytos tvarkos ir atlikti tam tikrus veiksmus.

Tinkama veikla

Visų pirma, veikla, kuriai jums reikalingas finansavimas, turi būti 7BP finansuojama veikla. Paprastai, tai neturėtų būti rimta kliūtis. Kaip jau minėta aukščiau, pagal specifines programas vykdomos veiklos spektras yra labai platus. Tačiau galioja skirtingos dalyvavimo taisyklės, kurios priklauso nuo atitinkamos mokslinių tyrimų iniciatyvos. Atsakę į kontroliniame sąraše pateiktus klausimus, galėsite lengviau nustatyti, pagal kurią 7BP kryptį jūsų veikla gali būti tinkama.

Darbo programos ir kvietimai teikti paraiškas

Atsižvelgiant į tai, kad 7BP apima platų veiklos spektrą, nerealu, kad finansavimą būtų galima gauti visai veiklai viso laikotarpio metu. Konkretūs specifinių programų įgyvendinimo planai yra skelbiami Europos Komisijos metinėse darbo programose. Šiose darbo programose nurodytas tais metais skelbiamų kvietimų teikti paraiškas, dažnai tiesiog vadinamų „kvietimais“, grafikai. Kiekvienas kvietimas paprastai apima tam tikrą mokslinių tyrimų sritį. Tam, kad jūsų idėjos finansavimo galimybės būtų svarstomos, visų pirma turi būti paskelbtas galiojantis kvietimas.

Kvietimų skelbimas

Visi kvietimai skelbiami ES oficialiajame leidinyje, kuris yra oficialus ES dokumentų šaltinis. Metinės darbo programos ir visi kvietimų tekstai yra skelbiami ES remiamų mokslinių tyrimų interneto svetainės 7BP skiltyje CORDIS (http://cordis.europa.eu/fp7/home_en.html). CORDIS informacija yra nuolat atnaujinama ir papildoma paskutine informacija apie kvietimus teikti paraiškas. Taip pat pateikiama kita informacija ir paslaugos, susijusios su Bendrijos moksliniais tyrimais.

Paraiškų teikimas

Atsakydami į kvietimą, jūs pateikiate savo paraišką. Paraiškos gali būti pateiktos bet kuriuo metu po to, kai paskelbiamas kvietimas iki nustatyto termino pabaigos (šio termino reikia griežtai laikytis). Atitinkamo kvietimo Vadove paraiškų rengėjams (taip pat skelbiamas CORDIS) pateikiamos gairės, kurios padės jums laikytis proceso tvarkos, bei nuorodos į kitus naudingus dokumentus. Pasiūlymai privalo būti teikiami naudojantis internetine priemone, vadinama EPSS (elektronine paraiškų teikimo paslauga, angl. *Electronic Proposal Submission Service*).

Paraiškų vertinimas

Pasibaigus paraiškų teikimo terminui, visas pateiktas paraiškas vertina nepriklausomų vertintojų komisija, kurią sudaro pripažinti atitinkamų sričių specialistai. Komisija tikrina paraiškas pagal paskelbtus kriterijus ir vertina, ar siūlomo mokslinio tyrimo kokybė verta finansavimo. Pagrindiniai vertinimo kriterijai paaiškinti Vadove paraiškų rengėjams.¹⁴

Derybos ir tvirtinimas

Jeigu pasiūlymas pripažįstamas sėkmingu, Europos Komisija pradeda finansines ir mokslines ar technines derybas su jumis ir (arba) jūsų konsorciumu dėl projekto detalių. Galiausiai, parengiama paramos sutartis, kurią pasirašokievienas dalyvis ir Komisija. Sutartyje numatomos paramos

¹⁴ Jūs taip pat galite pateikti paraišką būti projekto vertintoju, nors niekada nebūsime kviečiamas vertinti paraiškos, dėl kurios jums gali kilti interesų konfliktas. Skaitykite plačiau www.cordis.europa.eu/emmf7.

gavėjų ir Europos Bendrijos teisės ir įsipareigojimai, įskaitant mokslinių tyrimų išlaidų dalį, kurią finansuos ES.

Papildomos informacijos visais klausimais, susijusiais su kvietimais (įskaitant nuoseklias rekomendacijas, kaip pateikti prašymus, priimtinumą, vertinimus, intelektinės nuosavybės klausimus ir t.t.) visada ieškokite Vadove paraiškų rengėjams.

2 PRIEDAS. KONKURENCINGUMO IR INOVACIJŲ BENDROJI PROGRAMA

1. Glaustai: kas tai yra?

Konkurencingumo ir inovacijų bendrosios programos (KIP) tikslas yra skatinti Europos įmonių konkurencingumą. Programa labiausiai orientuota į mažas ir vidutinio dydžio įmones (MVI). Parama teikiama inovacijų veikloms (įskaitant ekoinovacijas), sudaromos geresnės sąlygos gauti finansavimą, teikiamos verslo paramos paslaugos regionams. Taip pat skatinamas geresnis informuotumas, informacinių ir ryšių technologijų (IRT) naudojimas, siekiant plėtoti informacinę visuomenę. Be to, programa skatina didesnę atsinaujinančių energijos šaltinių vartojimą ir energetikos efektyvumą.

KIP numatyta 2007–2013 m. laikotarpiui. Bendras biudžetas viršija 3,6 mlrd. eurų. KIP Verslininkystės ir inovacijų programoje (VIP) naudojamos kelios skirtingos schemos ir intervencijų mechanizmai, tačiau kitose KIP srityse ženkli pinigų suma skiriama verslo ir viešojo sektoriaus dalyvių dotacijoms visoje Europoje ir už jos ribų, siekiant iš dalies finansuoti bandomuosius ir pateikimo rinkai projektus bei geriausios praktikos mainus ir bendradarbiavimo tinklų kūrimą. Dotacijos nustatomos remiantis kvietimais teikti paraiškas ir projektų vertinimo procesu, kuris yra itin konkurencingas. Kaip ir 7BP atveju, KIP nėra nustatyto lėšų paskirstymo nacionaliniu ar regioniniu lygmeniu.

Siekiant papildyti nacionalines programas, KIP finansuojamos veiklos turi kurti Europos pridėtinę vertę. Ši Europos pridėtinė vertė reiškia, kad turi būti akivaizdžiai matoma projekto nauda Europos lygmeniu. Pavyzdžiui, turi būti aišku, kodėl projektas turi būti finansuojamas iš Europos lėšų, o ne iš vietinių, nacionalinių ar regioninių šaltinių. Todėl paraiškose turi atsispindėti rinkos suvaržymų, kuriuos norima pašalinti, Europos Sąjungos aspektas. Taip pat reikia pagrįsti paraiškos objekto nagrinėjimo Europos lygmeniu naudą arba paaiškinti, koks yra projekto įnašas gerinant ES ekonomikos konkurencingumą. Minėtą Europos pridėtinę vertę (naudą Europai) taip pat gali atvaizduoti įvairios veiklos, vykdomos konsorciūmu, kurio dalyviai yra iš skirtingų Europos [ir kitų] šalių, tarptautinis pobūdis. Tačiau individualioms grupėms taip pat siūlomos tam tikros galimybės, neprisiimant tarpvalstybinio bendradarbiavimo įsipareigojimų, siekiant paskatinti inovacinius sprendimus, aktualius visai Europai.

2. Programos struktūra

KIP sudaro trys specifinės programos, kurių kiekviena turi savo valdymo struktūrą ir metines darbo programas:

Verslininkystės ir inovacijų programa (VIP)

Pagrindinis VIP tikslas – skatinti prieigą prie finansavimo MVI veiklai pradėti ir plėsti, taip pat skatinti investicijas į inovacinę veiklą, sukuriant MVI sienas peržengiančiam bendradarbiavimui palankią aplinką, skatinant visas inovacijų įmonėse formas ir puoselėjant verslininkystės bei inovacijų kultūrą.

VIP tikslų siekiama remiantis šiomis schemomis:

- geresnė MVI prieiga prie finansavimo, naudojantis KIP finansinėmis priemonėmis, ypač rizikos kapitalo ir paskolų garantijų schemomis;
- Europos verslo ir inovacijų tinklas – regioninių centrų, teikiančių verslo ir inovacijų paramos paslaugas MTTPI dalyviams, ypač MVI;

- parama inovacinių įmonių tarpvalstybiniais tinklams ir kitų inovacinių procesų dalyvių bendradarbiavimui skatinti, įskaitant projektų sėkmės gairių nustatymo iniciatyvą ir keitimąsi geriausia praktika;
- parama ekologinėms inovacijoms, siekiant paversti tvarią plėtrą verslo realybe;
- politikos formavimo parama, skatinant verslininkystę ir inovacijas.

Informacinių ir ryšių technologijų politikos rėmimo programos (IRT-PRP)

IRT-PRP programos dėmesio centras – vieningos Europos informacinės erdvės plėtra, Europos IRT ir IRT paremtų produktų bei paslaugų vidaus rinkos stiprinimas, inovacijų skatinimas, plačiau taikant ir investuojant į IRT, plėtojant visus gyventojų sluoksnius apimančią informacinę visuomenę, našesnes ir veiksmingesnes paslaugas viešojo intereso srityse bei gerinant gyvenimo kokybę.

IRT-PRP programa siekiama skatinti inovacijas ir konkurencingumą, piliečiams, vyriausybėms ir įmonėms, ypač MVĮ, plačiau ir veiksmingiau naudojant IRT. Šiuo tikslu programa remia geriausios praktikos mainus, bendradarbiavimą tinkle ir politikos analizę.

Pažangios energetikos Europai (PEE) programa

PEE programos tikslas puoselėti energetikos efektyvumą ir racionalų energijos išteklių naudojimą, skatinti naujų ir atsinaujinančių energijos išteklių bei energijos diversifikavimą, skatinti energijos efektyvumą ir naujus energijos šaltinius transporto srityje. PEE programa siekiama pagerinti rinkos sąlygas nepanaudotoms energijos taupymo galimybėms ir skatinamas atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimas, tokiu būdu artėjant prie pažangesnės energetikos Europos.

Šiame kontekste pagal programą remiami bandomieji ir pateikimo į rinką projektai, skatinimo ir sklaidos projektai, siekiant finansuoti pajėgumų stiprinimą, technologinių žinių, įgūdžių ir metodų plėtrą ir sklaidą, keitimąsi patirtimi, rinkos ir pažangos plėtrą, politikos įnašą, žinių kėlimą ir informacijos teikimą, švietimą ir mokymą.

3. Pagrindinės finansavimo schemas

Pagrindinės KIP finansavimo schemas yra šios:

3.1. Bendrijos finansinės priemonės, skirtos MVĮ

Šios finansinės priemonės tikslas sumažinti rinkos atotrūkį tarp MVĮ privataus ir rizikos kapitalo. Šias priemones Europos Komisijos vardu įgyvendina Europos investicijų fondas (EIF) per finansinius partnerius ar specializuotus fondus (<http://www.access2finance.eu>).

Finansinės priemonės apima įvairius MVĮ poreikius, priklausomai nuo jų gyvavimo ar veiklos etapo:

- MVĮ garantijų priemonė užtikrina MVĮ paskolas, įskaitant mikrokreditus ir tarpinį finansavimą. Garantijos suteikiamos MVĮ finansavimą teikiantiems finansiniams tarpininkams.
- MVĮ spartaus augimo ir naujovių priemonė (ANP), užtikrinanti rizikos kapitalą MVĮ inovacinės veiklos pradžios (ANP1) ir plėtros (ANP2) etapuose.
- Gebėjimų ugdymo schema padeda stiprinti finansinių tarpininkų pajėgumus MVĮ remti (atkreipkite dėmesį, kad šia priemone gali pasinaudoti tik finansiniai partneriai, o ne MVĮ).

3.2. Bandomieji ir pateikimo rinkai projektai

KIP teikia paramą projektams, susijusiems su Europos masto reikšmės inovacinių arba ekologinių-inovacinių technologijų, procesų, produktų arba praktikos, kurių sėkmė jau buvo įrodyta, tačiau kurie dėl likusios rizikos dar nepakankamai įsigalėjo rinkoje taikant arba pateikiant pirmą kartą. Jie parengiami taip, kad būtų propaguojamas platesnis tokių technologijų, produktų arba praktikos naudojimas ir skatinamas jų pateikimas į rinką.

3.3. Politikos analizė, plėtra, koordinavimo, porinės veiklos, geriausios praktikos mainai ir teminiai tinklai

- a. studijos, tyrimai, duomenų rinkimas, leidyba;
- b. ekspertų, įskaitant viešojo administravimo institucijų ekspertus, MVĮ ir kitų suinteresuotų šalių siunčiamus ekspertus, susitikimai, dvynių veikla, konferencijos ir kiti renginiai;
- c. visuomenės informavimas, tinklų kūrimas ir kitos atitinkamos veiklos organizavimas;
- d. veiklos rezultatų lyginimas nacionaliniu ir regioniniu lygiais, dėmesys geros praktikos pavyzdžiams, įskaitant informavimą apie juos ir jų įgyvendinimą;
- e. Geros praktikos veikla, skirta žinių sklaidai ir patirtiems mainams visoje Europoje, susijusi su teminiais tinklais, suburiančiais įvairias suinteresuotas šalis ties tam tikru tikslu, siekiant geresnio veiklos koordinavimo ir žinių perdavimo.

Pagrindinis KIP finansavimo schemų principas pagal 3.2 ir 3.3 priemones yra dalinis finansavimas. Tai reiškia, kad Komisija suteikia finansinę paramą projektams, tokiu būdu tam tikra dalimi (kuri nustatyta tam tikrame kvietime teikti paraiškas) prisidedama prie bendrų išlaidų. Maksimalus projekto išlaidų kompensavimo santykis priklauso nuo finansavimo schemos, dalyvių juridinio statuso ir veiklos rūšies. Tam tikrais atvejais Komisija gali nuspręsti pirkti paslaugas pagal KIP, sudarydama sutartis ir sumokėdama atitinkamą kainą.

4. Finansavimo dydis

Bendras KIP biudžetas 2007–2013 m. laikotarpiui yra daugiau kaip 3,6 mlrd. eurų:

- 2 170 mln. eurų skirta VIP (iš kurių virš 1 100 mln. eurų finansinėms priemonėms ir 430 mln. eurų ekoinovacijoms skatinti);
- 730 mln. eurų skirta IRT-PRP;
- 730 mln. eurų – PEE programai.

5. Kas gali teikti paraiškas?

KIP gali dalyvauti įvairios organizacijos ir pavieniai asmenys. Tačiau priimtinumui kriterijai skiriasi, priklausomai nuo finansavimo schemų. Atsakę į kontroliniame sąraše pateiktus klausimus, galėsite lengviau nustatyti, pagal kurią KIP schemą jūsų veikla gali būti tinkama.

Kalbant apie geografinę aprėptį, KIP gali dalyvauti visos organizacijos, įsteigtos Europos Sąjungos valstybėse narėse. Trečiosios šalys taip pat gali dalyvauti, jeigu tai numatyta atitinkamose sutartyse ir procedūrose. Jeigu jus domina šalių, šiuo metu dalyvaujančių KIP, sąrašas, apsilankykite interneto svetainėje <http://ec.europa.eu/cip/questions.htm#9>.

6. Paraiškų teikimo tvarka

6.1 KIP finansinės priemonės

MVĮ, norinčios teikti paraiškas dėl 3.1 punkto a ir b dalyse aprašyto skolų finansavimo ar rizikos kapitalo, turėtų perskaityti informaciją, pateiktą <http://www.access2finance.eu>, kad išsiaiškintų, ar jos atitinka priimtino kriterijus ir sužinotų, kokie finansiniai tarpininkai yra jų šalyse.

Atkreipkite dėmesį, kad Komisija neteikia finansinės paramos tiesiogiai MVĮ, o tik per minėtus tarpininkus.

6.2 Projektų dotacijos ir kitos įgyvendinimo priemonės

- Kvietimai teikti paraiškas:

PEE ir IRT-PRP programų lėšos iš esmės skiriamos skelbiant kvietimus pateikti paraiškas. Pagal VIP programą taip pat skelbiami kvietimai teikti paraiškas (dėl ekologinių inovacijų, inovacijų ir pan.), nors ši programa numato ir kitokios intervencijos mechanizmų rūšis.

- Kvietimai dalyvauti konkurse:

Veiklos rūšims, nurodytoms VIP programos 3.3 punkte, parama teikiama skelbiant kvietimus dalyvauti konkurse.

Kaip sužinoti, kada yra galiojančių kvietimų?

Abiejų rūšių kvietimai skelbiami KIP interneto svetainėje (http://ec.europa.eu/cip/index_en.htm) ir specialių KIP programų (VIP, PEE ir IRT-PRP) svetainėse. Programų svetainių adresai nurodyti 4 priede.

3 PRIEDAS. STRUKTŪRINIAI FONDAI – SANGLAUDOS POLITIKA

1. Glaustai: kas tai yra?

Sanglaudos politikos tikslas yra stiprinti ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą regionų ir valstybių narių išsivystymo lygio skirtumams mažinti teikiant Struktūrinių fondų paramą. Tokiu būdu sanglaudos politika remia Bendrijos prioritetus, ypač poreikį stiprinti konkurencingumą ir inovacijas. Kitais žodžiais tariant, parama MTTP ir inovacijoms yra ne tikslas, o tik priemonė tikslui pasiekti.

Kitas esminis sanglaudos politikos skirtumas nuo 7BP ir KIP yra decentralizuotas politikos valdymas ir planavimas, t.y., lėšų projektams skyrimą tvarko ne Komisija, bet vadovaujančiosios institucijos.

Sanglaudos politika reikšmingai prisideda prie ES ilgalaikių mokslinių tyrimų ir inovacijų plėtros, tiek skirdama daug dėmesio ūkio plėtrą skatinančioms investicijoms, tiek ir skatindama atitinkamus politikos formavimo, įgyvendinimo ir vertinimo metodus. Sanglaudos politika sudaro sąlygas valstybės institucijoms įgyvendinti vidutinės trukmės ir ilgalaikes programas, remiantis strateginiais metodais, partneryste su pagrindinėmis suinteresuotomis organizacijomis, organizuotu mokymusi vieniems iš kitų ir darniais veiksmais, atitinkančiais Lisabonos reformų darbotvarkę. Toks požiūris leidžia teikti integruotą paramą įvairiems ekonominio ir socialinio modernizavimo segmentams (įskaitant verslininkystės ir mokslinių tyrimų priemonių apjungimą „po vienu stogu“), tuo pačiu priderinant kiekvieną veiksmų programą prie atitinkamo regiono poreikių ir galimybių.

Sanglaudos politika remia inovacinių metodų bandymus ir keitimąsi patirtimi visoje Europos Sąjungoje, tai savo ruožtu remia ir skatina mokymąsi ir socialines inovacijas administravimo institucijose, organizacijose ir įmonėse. Be to, sanglaudos politikos programų planavimo ir valdymo būdas skatina įvairių lygmenų valdžios institucijų, viešojo ir privačiojo sektorių dalyvių, vyriausybinių ir nevyriausybinių organizacijų partnerystę.

Regioninis lygmuo taip pat yra sanglaudos politikos dėmesio centre, ir todėl šios politikos programos yra ypač veiksminga inovacijų skatinimo priemonė, kadangi šis lygmuo suteikia artimumo, kuris yra labai svarbus siekiant skatinti gamintojų, vartotojų ir žinių perdavėjų bendradarbiavimą.

2. Struktūra

Parama moksliniams tyrimams ir inovacinei veiklai gali būti teikiama iš trijų pagrindinių fondų:

- Europos regioninės plėtros fondo (ERPF), kurio tikslas stiprinti konkurencingumą, padėti spartinti ir remti ekonominius pokyčius, diegti naujoves, kurti žinių visuomenę, stiprinti verslininkystę, aplinkos apsaugą bei užtikrinti geresnę prieigą. Šis fondas taip pat remia kaimyninių valstybių bendradarbiavimą įgyvendinant bendras vietas ir regionines iniciatyvas, tarptautinį bendradarbiavimą, susijusį su integruota teritorine plėtra, regionų bendradarbiavimą bei keitimąsi patirtimi.
- Sanglaudos fondas padeda mažiausiai išsivysčiusiems valstybėms narėms ir regionams, t.y., sanglaudos fondo paramą gali gauti valstybės narės, kurių bendrosios nacionalinės pajamos (BNP) vienam gyventojui yra mažesnės kaip 90 proc. Bendrijos BNP vidurkio. Sanglaudos fondo parama skiriama veiklos rūšims, vykdomoms europinių transporto tinklų ir aplinkos srityse, atsižvelgiant į aplinkos apsaugos politikos prioritetus, pavestus Bendrijai pagal aplinkos politikos ir veiksmų programą (įskaitant projektus, susijusius su energijos efektyvumu, atsinaujinančių energijos išteklių naudojimu, geležinkelių, upių ir jūrų transporto plėtojimu, kelių transporto rūšių sistemomis ir jų derinimu, kelių, jūrų ir oro eismo valdymu, švariu miesto ir viešuoju

transportu). Kalbant formaliai, Sanglaudos fondas nėra struktūrinis fondas, bet kadangi nuo 2007 m. programavimas vykdomas integruotai kartu su ERPF, šis skirtumas nėra labai aktualus paramos gavėjams.

- Europos socialinio fondo paskirtis stiprinti konkurencingumą ir užimtumą, padedant valstybėms narėms ir regionams gerinti darbo jėgos, įmonių ir verslininkų gebėjimus prisitaikyti, siekiant pagerinti ekonomikos pokyčių spartinimą ir pozityvų valdymą, ypač skatinant mokymąsi visą gyvenimą, didesnes investicijas į žmogiškąjį kapitalą, kvalifikaciją ir kompetencijos gerinimą, informacijos sklaidą, ryšių technologijas, e.mokymąsi, aplinką tausojančias technologijas, naujoves ir verslo kūrimą.

Šie trys fondai skatina **trijų tikslų** įgyvendinimą: konvergenciją, regionų konkurencingumą ir užimtumą bei Europos teritorinį bendradarbiavimą.

- Loginis konvergencijos tikslo pagrindas – stiprinti augimą skatinančias sąlygas ir veiksnius, padedančius siekti realios mažiausiai išsivysčiusių valstybių narių ir regionų konvergencijos. Šio tikslo siekiama 17 valstybių narių 154 mln. gyventojų turinčiuose 84 regionuose, kurių BVP vienam žmogui yra mažesnis kaip 75 proc. Bendrijos vidurkio, bei kituose 16 regionų, turinčiuose 16,4 mln. gyventojų, kurių BVP dėl statistinio ES plėtros poveikio šiek tiek viršija numatytą ribą ir kuriems taikoma laipsniško užbaigimo sąlyga. Konvergencijos tikslui siekti skiriama 282,8 mlrd. eurų, t.y., 81,5 proc. visos sumos.
- Konvergencijos regionams nepriklausančiuose regionuose siekiama regionų konkurencingumo ir užimtumo tikslo – vadovaujantis dvipusiu požiūriu, sustiprinti regionų konkurencingumą bei patrauklumą ir padidinti užimtumą. Pirmiausia, plėtros programomis regionai bus skatinami spartinti ir remti ekonominius pokyčius, diegti naujoves, kurti žinių visuomenę, stiprinti verslininkystę, aplinkos apsaugą bei užtikrinti geresnę prieigą. Antra, didinant darbo jėgos gebėjimą prisitaikyti ir investuojant į žmogiškuosius išteklius, bus sukurta daugiau ir geresnių darbo vietų. Europos Sąjungoje šio tikslo sieks 168 regionai, kuriuose gyvena 314 mln. gyventojų. Iš jų 13 regionų, kuriuose yra 19 mln. gyventojų, taikoma vadinamojo laipsniško išitraukimo sąlyga, o dėl jų ankstesnio „1 tikslo regionų“ statuso taikomi specialūs finansiniai asignavimai. 55 mlrd. eurų, iš kurių 11,4 mlrd. eurų skiriama laipsniško išitraukimo regionams, sudaro beveik 16 proc. bendros skiriamų lėšų sumos. Šio tikslo siekia 19 ES valstybių narių regionai.
- Siekiant **Europos teritorinio bendradarbiavimo** tikslo ir įgyvendinant bendras vietas bei regionų iniciatyvas, bus stiprinamas tarpvalstybinis bendradarbiavimas, tarptautinis bendradarbiavimas, susijęs su integruota teritorine plėtra, ir regionų bendradarbiavimas, taip pat skatinamas keitimasis patirtimi. Šio tikslo siekiama remiantis patirtimi, įgyta įgyvendinant ankstesniąją Bendrijos iniciatyvą INTERREG.
 - Tarpvalstybinis bendradarbiavimas apima kaimyninių valstybių nedidelių regionų, esančių prie sausumos ar jūrų sienų, bendradarbiavimą (pavyzdžiui, Vokietija-Lenkija arba Prancūzija-Jungtinė Karalystė; žr. http://ec.europa.eu/regional_policy/atlas2007/crossborder/index_en.htm).
 - Tarptautinis bendradarbiavimas apima didelių kaimyninių sričių bendradarbiavimą (pavyzdžiui, Baltijos jūros regionas, Alpių regionas, Pietvakarių Europa; žr. http://ec.europa.eu/regional_policy/atlas2007/transnat/index_en.htm)
 - Regionų bendradarbiavimas, bendradarbiavimo tinklai ir keitimasis patirtimi visoje Europos bendrijoje finansuojamas pagal dvi SF programas: INTERREG IV C (konkretūs

bendradarbiavimo tarp regionų projektai, žr. www.interreg4c.eu) ir URBACT (bendradarbiavimo tinklai ir keitimasis patirtimi miestų plėtros srityje, žr. <http://urbact.eu> <http://urbact.eu>).

Individualioms įmonėms ar pavieniams mokslininkams ir tyrėjams, ieškantiems finansavimo galimybių, minėtų tikslų ir fondų skirtumai nėra labai aktualūs. Jie buvo aktualūs Komisijos ir valstybių narių ir (arba) regionų derybų metu, numatant veiksmų programų prioritetus ir finansavimo sąlygas. Aiškinantis tiksliai finansavimo sąlygas ir būdus, svarbus yra **veiksmų programos(-ų)**, apimančios pareiškėjo regioną, **turinys**.

3. Finansavimo dydis

Remiantis valstybių narių ir regionų vadovaujančiųjų institucijų pateikta informacija 2007–2013 m. programos planavimo etape, ES investicijos inovacijoms ir moksliniams tyrimams 2007–2013 m. sudarys apie 86 mlrd. eurų¹⁵ arba beveik 25 proc. viso naujo finansavimo paketo 27 ES valstybėms narėms. Iš šios sumos:

- 50 mlrd. eurų skiriama **mokslinių tyrimų ir plėtros siaurąja prasme** paramai, įskaitant 10,2 mlrd. eurų MTTP infrastruktūroms ir kompetencijos centrums, 9 mlrd. eurų investicijoms į tiesiogiai su moksliniais tyrimais susijusias įmones, 5,8 mlrd. eurų MTTP veiklai mokslinių tyrimų centruose, 5,7 mlrd. eurų paramai MTTP, visų pirma MVĮ, 5,6 mlrd. eurų technologijų perdavimui ir bendradarbiavimo tinklų tobulinimui, 4,9 mlrd. eurų žmogiškojo potencialo mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje plėtojimui bei 2,6 mlrd. eurų paramai MVĮ, skatinant aplinką tausojančius produktus ir gamybos procesus;
- 8,3 mlrd. eurų skiriama **verslumui**, įskaitant 5,2 mlrd. eurų aukšto lygio paramos bendrovėms ir bendrovių grupėms paslaugoms ir 3,2 mlrd. eurų savisamdai ir verslo kūrimui remti (be to, apie 13,6 mlrd. eurų planuojama kitoms, nebūtinai su inovacijomis susijusioms, investicijoms į įmones);
- 13,2 mlrd. eurų skiriama **informacinėms ir ryšių technologijoms** IRT paklausai skatinti, visų pirma skiriant 5,2 mlrd. eurų paslaugoms ir taikomosioms programoms piliečiams (e. sveikata, e. valdžia, e. mokymasis, e. įtrauktis ir t. t.) bei 2,1 mlrd. eurų skiriant paslaugoms ir taikomosioms programoms MVĮ (e. komercija, švietimas ir mokymas, tinklai ir t. t.);
- 14,5 mlrd. eurų skiriama **žmogiškajam kapitalui**, įskaitant 9,7 mlrd. eurų mokymosi visą gyvenimą sistemų ir strategijų rengimui bendrovėse, mokymui ir paslaugoms darbuotojams, siekiant padidinti jų gebėjimą prisitaikyti prie pokyčių, verslumui ir inovacijoms skatinti, 2,8 mlrd. eurų konkrečių užimtumo, mokymo ir paramos paslaugų plėtojimui, susijusiam su sistemų, skirtų numatyti būsimus kvalifikacijų poreikius, rengimu, ir 1,9 mlrd. eurų novatoriškų ir produktyvesnių darbo organizavimo būdų kūrimui ir platinimui.

Daugiau kaip 2 mlrd. eurų arba 27 proc. viso teritoriniam bendradarbiavimui skirto biudžeto gaus mokslinių tyrimų ir su inovacijomis susijusi veikla.

15 Struktūrinių fondų finansuojamų mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros bei inovacijų išlaidų kategorijos paaiškintos **Komisijos tarnybų darbiniam dokumente „Inovacijų įgyvendinimas regionuose vykdant sanglaudos politiką** (SEK(2007) 1547 (http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/working/doc/SEC-2007-1547.pdf)). Aukščiau minėtos sumos gali šiek tiek skirtis, priklausomai nuo faktinio įgyvendinimo programos laikotarpio.

Lėšos valstybėms narėms paskirstomos nustatyto lygiu. Vėliau Komisija paskirsto nurodytas metines sumas kiekvienai valstybei narėi. Valstybių narių veiksmų programos aiškiai rodo, kad papildomai prie Bendrijos finansavimo būtina sutelkti pakankamai dideles nacionalinių ir regioninių biudžetų sumas, nukreiptas į svarbias investicijas privačiojo sektoriaus inovacijoms. Pavyzdžiui, kartu su Valstybės pagalbos moksliniams tyrimams, taikomajai veiklai ir naujovių diegimui sistema Europos ir nacionalinės subsidijos investicijoms į procesų ir organizacinių naujovių diegimą bendrai gali siekti iki 35 proc. mažosioms įmonėms¹⁶. Tai gali padvigubinti galimą gauti nacionalinį ar regioninį finansavimą.

Šiame kontekste reikėtų išskirti JEREMIE iniciatyvą, kurios tikslas pagerinti MVĮ galimybes gauti finansavimą regioniniame lygmenyje. JEREMIE iniciatyva yra specialus mechanizmas, skirtas veiksmingam Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) biudžeto panaudojimui MVĮ finansuoti. Šis mechanizmas padeda pereiti nuo dotacijų prie tvaresnių finansinių produktų, skirtų MVĮ. JEREMIE iniciatyvos pagalba EIF padeda regionams paversti finansavimą tokiais finansiniais produktais, kaip rizikos kapitalas, garantijos ir mikrofinansavimas. JEREMIE iniciatyva gali būti naudojama pasirinktinai ir ne visi regionai ir valstybės narės yra įtraukusios šią iniciatyvą į savo programas.

4. Kas gali teikti paraiškas?

Iš esmės, paraiškas teikti gali visi mokslinių tyrimų ir inovacijų dalyviai (įmonės, universitetai, technologijų perdavimo organizacijos, klasterių organizacijos, aukštojo mokslo institucijos ir pan.), priklausomai nuo valstybės narės programų ir iniciatyvų, numatytų atitinkamoje srityje ir atitinkamoms pareiškėjų rūšims.

5. Paraiškų teikimo tvarka

Prašome nesiųsti paraiškų dėl Struktūrinių fondų finansavimo tiesiogiai Komisijai!

Struktūrinių fondų lėšos administruojamos decentralizuotai, Europos Komisijai ir valstybėms narėms bendrai pasidalijant atsakomybę už jų panaudojimą. Komisija tariasi su valstybėmis narėmis dėl jų siūlomų veiksmų programų, tvirtina šias programas ir skiria joms lėšas. Valstybės narės ir jų regionai šias programas valdo, užtikrina jų įgyvendinimą ir atranka projektus, kuriuos kontroliuoja ir vertina. Kiekvienai veiksmų programai valstybė narė skiria **vadovaujančią instituciją** (nacionalinę, regioninę arba vietos valdžios instituciją arba valstybinę ar privačią įstaigą). Nuorodos į veiksmų programų santraukas ir vadovaujančių organizacijų sąrašus pateiktos 4 priedo Struktūrinių fondų dalyje.

Jei norite teikti paraišką dėl SF finansavimo, susisieki su atitinkama vadovaujančia institucija arba šių institucijų interneto svetainėse ieškokite informacijos apie kvietimus teikti paraiškas arba dalyvauti konkurse, tinkamumo ir finansavimo sąlygas bei sutarčių skyrimo procedūras (pvz., paraiškų svarstymą ir projektų atranką, kvietimus teikti paraiškas tam tikromis temomis ar dalyvauti konkurse iki nustatytų terminų ir t.t.).

Projektų atrankos kriterijai yra derinami su kiekvienos programos stebėsenos komitetu ir skelbiami (pavyzdžiui, vadovaujančiosios institucijos interneto svetainėje). Projektai vertinami pagal

¹⁶ Bendrijos valstybės pagalbos moksliniams tyrimams, taikomajai veiklai ir naujovių diegimui sistemos 5 straipsnio 5 dalis (2006/C 323/01), OL C 323, 2006.12.306.

šiuos kriterijus. Be to, atkreipkite dėmesį, kad pagal Struktūrinių fondų programą teikiami mokslinių tyrimų ar inovacijų projektai bus vertinami pagal tai, kiek jie gali prisidėti prie valstybės narės ar regiono ūkio plėtros ir mokslinės ar technologinės kokybės.

JEREMIE finansinės priemonės nėra tiesiogiai skirtos smulkiąjam verslui (MVĮ). Todėl MVĮ neturėtų kreiptis į EIF ar EK dėl finansinės paramos pagal JEREMIE iniciatyvą. Paramos siekiančios MVĮ gali išsiaiškinti, kokie finansiniai tarpininkai yra jų šalyse ir susisiekti su jais (žr. www.eif.org/jeremie). Finansiniai partneriai paskelbiami, jeigu ir kai JEREMIE iniciatyva pradeda galioti atitinkamoje valstybėje narėje ar regione.

4 PRIEDAS. NAUDINGI INFORMACIJOS ŠALTINIAI

7BP veikla: http://cordis.europa.eu/fp7/home_en.html

- CORDIS yra oficialus informacijos apie Europos 7-ąją bendrąją mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros programą (7BP), jos specialiąsias programas, veiklą, temas ir paskutinius pasikeitimus šaltinis:
http://cordis.europa.eu/fp7/home_en.html/.
- Mokslinių tyrimų vykdomoji agentūra (angl. *Research Executive Agency*, REA) atsakinga už 7BP specifinių programų „Žmonės“ ir „Pajėgumai“ MVĮ įmonėms skirtų projektų ir 7BP specifinės programos „Bendradarbiavimas“ Kosmosas ir Saugumas teminių sričių valdymą:
<http://ec.europa.eu/research/rea/>.
 - Dauguma specifinės programos „Žmonės“ veiklos vykdoma pagal Marie Curie veiklos schemas: <http://ec.europa.eu/mariecurieactions>.
- JTI ir Bendrosios įmonės:
 - ARTEMIS: <https://www.artemis-ju.eu/>
 - CLEAN SKY: <http://www.cleansky.eu/>
 - ENIAC: <http://www.eniac.eu/>
 - IMI: <http://www.imi-europe.org/>
 - Kuro elementai ir vandenilis: <http://www.fchindustry-jti.eu/>
 - SESAR: <http://www.sesarju.eu/>
- Europos mokslinių tyrimų taryba (angl. *European Research Council* (ERC)) valdo 7BP specifinės programos „Idėjos“ veiklą: <http://erc.europa.eu>
- 7BP nacionaliniai kontaktiniai atstovai (NCP): http://cordis.europa.eu/fp7/ncp_en.html
- 7BP informacinė tarnyba HELPDESK: <http://ec.europa.eu/research/index.cfm?pg=enquiries>
- MVĮ mokslinių tyrimų portalas: http://ec.europa.eu/research/sme-techweb/index_en.cfm
- Rizikos pasidalijimo finansinė priemonė (RFPF): http://ec.europa.eu/invest-in-research/funding/funding02_en.htm and <http://www.eib.org/products/loans/special/rsff/index.htm>

KIP veiklos: <http://ec.europa.eu/cip>

- Finansinės priemonės:
 - <http://www.access2finance.eu>
- Inovacijos:
 - http://ec.europa.eu/enterprise/innovation/index_en.htm
- Ekologinės inovacijos:
 - <http://ec.europa.eu/environment/etap/ecoinnovation/>
- Pažangi energetika Europai:
 - <http://ec.europa.eu/energy/intelligent/>

- IRT-PRP
 - http://ec.europa.eu/ict_psp

KIP ir 7BP informaciniai centrai jūsų regione:

- Europos verslo ir inovacijų tinklas:
 - www.enterprise-europe-network.ec.europa.eu/index_en.htm

Struktūriniai fondai: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_en.htm
--

- Veiksmų programų santraukos ir finansiniai asignavimai: http://ec.europa.eu/regional_policy/atlas2007/index_en.htm
- Europos regioninės plėtros fondas (ERPF) – vadovaujančios institucijos: http://ec.europa.eu/regional_policy/manage/authority/authority_en.cfm
- Europos socialinis fondas (ESF) – veiksmų programų santraukos ir vadovaujančios institucijos: http://ec.europa.eu/employment_social/esf/index_en.htm
- **Regioninės politikos tinklavietė:** http://ec.europa.eu/regional_policy/index_en.htm
 - Reglamentai: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/regulation/newregl0713_en.htm
 - Atskiros nuorodos į 50 įvairių tarpvalstybinių ir 13 tarptautinių bendradarbiavimo programų pagal „Europos teritorinio bendradarbiavimo“ tikslą: http://ec.europa.eu/regional_policy/atlas2007/crossborder/index_en.htm ir http://ec.europa.eu/regional_policy/atlas2007/transnat/index_en.htm
 - INTERREG IV C (daugiašaliam tarpregioniniam viešųjų subjektų bendradarbiavimui inovacijų, žinių ekonomikos, aplinkosaugos ir rizikos prevencijos srityse, įskaitant „spartesnių pokyčių“ tinklus): www.interreg4c.net
 - URBACT (Europos miestų ir organizacijų keitimasis patirtimi, siekiant rasti veiksmingiausius dažnų problemų sprendimus): <http://urbact.eu>
 - Inicatyva „Regionų ekonominiai pokyčiai“ http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/interregional/ecochange/index_en.cfm
 - Informacija apie Struktūrinių fondų veiklą mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje: http://ec.europa.eu/regional_policy/themes/resear_en.htm
 - Inovacinių veiksmų programa, įskaitant tinklus (2000–2006 m.): http://ec.europa.eu/regional_policy/innovation/index_en.htm
 - JEREMIE inicatyva (Jungtiniai Europos išteklių vidutinėms ir mikroįmonėms): http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/2007/jjj/jeremie_en.htm
- **Europos socialinio fondo tinklavietė:** http://ec.europa.eu/employment_social/esf/index_en.htm
 - Tarptautiniai projektai ir tinklai: http://ec.europa.eu/employment_social/esf/fields/transnational_en.htm
 - EQUAL tinklavietė: http://ec.europa.eu/employment_social/equal/index_en.cfm

Informacija apie nacionalines ir regionines mokslinių tyrimų ir inovacijų programas

- ERAWATCH teikia informaciją apie nacionalines mokslinių tyrimų politikos priemones, struktūras, programas ir organizacijas: <http://cordis.europa.eu/erawatch/>
- INNO Policy TrendChart aprašo ir analizuoja pagrindines inovacijų politikos kryptis nacionaliniame ir regioniniame lygmenyse visoje Europoje bei teikia informaciją apie programas: <http://www.proinno-europe.eu/index.cfm?fuseaction=page.display&topicID=52&parentID=52>
- Nuorodos į valstybių narių ir regionų oficialias tinklaves: http://ec.europa.eu/regional_policy/country/gateway/index_en.cfm

5 PRIEDAS. REZULTATŲ KORTELĖ

Programa ¹⁷	Veiklos kryptis / paprogramė	Žingsniai						Rezultatai / pastabos	
		1	2	3	4	5	6		
7BP	Bendradarbiavimas: tarptautinės mokslinių tyrimų partnerystės, ETP, BĮ/ JTI, 169 str., ERA-Net								
	Idėjos: fundamentiniai tyrimai (EMTT)								
	Žmonės: (Marie Curie veikla)								
	Pajėgumai	Mokslinių tyrimų infrastruktūros							
		Mokslinių tyrimų potencialas							
		Žinių regionai							
		Parama nuosekliam mokslinių tyrimų politikos vystymui							
		MVĮ							
		INCO: tarptautinis bendradarbiavimas							
Euratomas: branduoliniai tyrimai ir mokymai									
KIP	Finansinės priemonės								
	Inovacijos: bendradarbiavimo tinklai, analizė, bandomieji ir pateikimo rinkai projektai								
	IRT ir informacinė visuomenė: bendradarbiavimo tinklai, analizė, bandomieji ir pateikimo rinkai projektai								
	Atsinaujinanti energija: bendradarbiavimo tinklai, analizė, bandomieji ir pateikimo rinkai projektai								
Struktūriniai fondai	Regioninės ir nacionalinės programos								
	Teritorinio bendradarbiavimo programos (tarpvalstybinis, tarptautinis, tarpregioninis bendradarbiavimas)								

¹⁷ Išsamus KIP ir 7BP aprašymas pateiktas 1 ir 2 prieduose.

